

DUHOVNO ŽIVLJENJE 1987

JANUAR

EL CUIDADO DE LA SALUD

Si la salud como don de Dios, debe ser preservada y guardada, los atentados contra ella revisten una gravedad de significativas consecuencias.

Así la desnutrición, el uso de drogas, el abuso del alcohol y del tabaco, la falta de descanso y otros excesos de la vida moderna, constituyen verdaderas amenazas para una existencia saludable.

Las instituciones estatales y privadas, dedicadas al cuidado de la salud y los profesionales tienen la vocación dichosa, a la vez que la gran responsabilidad de poner al servicio de los enfermos y de los ancianos, sus medios, su competencia y su dedicación, procurando especialmente que los más abandonados y carentes de recursos sean dignamente atendidos.

Conferencia Episcopal Argentina

DRUŽINSKA MOLITEV

Gospod Bog,
blagoslovi naš dom:
naj bo sedež tvojega miru.

Naj v njem ne vlada sovraštvo,
ampak ljubezen,
naj v njem ne bo nesloge,
ampak edinost.

Namesto užaljenosti in krivice
naj bo v njem odpuščanje.

Zmota naj se umakne resnici,
vera naj premaga dvom.

V njem naj ne bo tesnobe,
ampak upanje,
naj ne bo teme greha,
ampak luč tvoje milosti,
naj ne bo žalosti,
ampak veselje.

Naj ne bo bolezni,
ampak dušno in telesno zdravje.

Tvoj blagoslov
naj nas spremlja
na poti v tvoj nebeški dom.

Škofijski liturgični svet v Kopru

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETNIK 54

JANUAR 1987

Katoliški shod za našo rast

Letošnje leto — Bog daj, da bi bilo blagoslovljeno — bo leto II. slovenskega katoliškega shoda v Argentini.

Pred skoraj 35 leti smo obhajali 1. slovenski katoliški shod v Argentini. Glavne slavnosti so bile 15., 16. in 17. avgusta 1952. Zborovanja posameznih odsekov pa še preje. Socialni odsek je zboroval 13. julija 1952. Odsek za misijone 3. avgusta 1952. Duhovniški odsek, na katerem se je zbralo 45 naših duhovnikov, je zasedal 13. avgusta 1952. Mladinski, dekliški in fantovski odseki pa so bili na praznik Marijinega vnebovzeta, 15. avgusta 1952.

Po zgledu tega shoda, ki je starejšim še dobro znan, in po zamisli velikih petih slovenskih katoliških shodov, ki so bili v letih 1892, 1900, 1908, 1913 in 1923 v Ljubljani, pripravljamo nov katoliški shod, ki bo razpravljal o našem versko-nravnem življenju, o narodno-družbenih vprašanjih, o kulturi, o družini in o naših domovih in drugih ustanovah.

Razpravljanje bo pod tremi vidiki. Preteklost bo samo kratko opisana. Toliko, kolikor je potrebno. Sedanjost bo jasno načrtana. Močan poudarek pa bo veljal bodočnosti. Zadnjim letom našega stoletja.

Drugi slovenski katoliški shod, ki naj bi se, če Bog da, razvijal v letošnjem letu, ob koncu leta pa dosegel svoj vrh, bo tako v oporo starejšim, ki smo pred skoraj štiridesetimi leti prišli v Argentino, pa seveda, in to v prvi vrsti, tu rojenim. Nemalo koristi bo prinesel tudi onim, ki so v deželi ob Srebrni reki že šestdeset let.

Shod nas želi utrditi v dobrem in zavarovati pred slabim. Shod

naj bi pospešil našo prenovo, katoličani se moramo neprestano prenavljati. Shod naj bi pospešil našo rast. Shod naj bi pritegnil zlasti mladi rod, da bomo tako bolj sigurno stopali novim časom nasproti.

Drugi slovenski katoliški shod bo imel pred očmi vse naše rojake v Argentini, tako te v Velikem Buenos Airesu kot one v notranjosti dežele. Vsem želi biti kašipot na vedno bolj zamegljeni poti življenja. V zmedi zmot in zablod naj razsvetljuje pravo pot.

Za uspeh te velike in odgovorne zamisli pa sta potrebna božja pomoč in naše vneto prizadevanje. Božja pomoč, ker „zaman se trudijo zidarji, če Bog ne zida hiše“. Naše delo, ker Bog to od nas pričakuje.

Zato vsem rojakom toplo priporočamo te štvari: 1. zaupno molitev in pokoro za blagoslov našemu prizadevanju. Dnevna molitev „Angel Gospodov“ po naših druinah in vdano sprejetje vsakdanjih križev naj bi bili značilni znamenji naših prošnja k Bogu. 2. Zanimanje za razpravljanja o katoliškem shodu. 3. Uresničevanje dobrih sklepov in resolucij, ki jih bo katoliški shod nakazal in sprejel.

Vse delo pa neprestano priporočajmo presvetemu Srcu Jezusovemu, posebej pri naših mesečnih svetih urah, in Mariji Pomagaj, zavetnici našega naroda, zlasti za njen praznik, 24. maj, in na vse prve sobote v letu.

Bog daj, da bi bil II. slovenski katoliški shod v Argentini prirčna zahvala za preteklo pot, tako Bogu in ljudem, ki so gradili trdne temelje naše skupnosti, in ponižna prošnja za sedanji trenutek ter za neznana leta bodočnosti. Bog daj, da bi bil naša bogata rast v korist Slovincem v Argentini.

Alojzij Starc

PISMO NA JUŽNO POLOBLO ZA BOŽIČ

Pri nas na vzhodno severnih otokih
se luč počuti bolno zadnje dni:
k ognjiščem stiska se in spi z otroki,
vihar in sneg ji kálita oči.

Pod noč plaši morjá jo lice sivo,
v vročičnih sanjah šepeta obup...
Dotlej da z drobčkano ji svečko živo
pritisnemo božičnih zvezd poljub.
Pri Vas pod Južnim križem —
mnoga sonca
ogrevajo še bel pepel noči.
In tudi v tem je praznik milosti.

Ker blesk in luč in ogenj govorijo
v srce sveta
božično melodijo:
da Luč Ljubezni
ne pozna več konca...

Vladimir Kos

Praznik Boga med nami

Da se je Beseda, druga božja oseba učlovečila, to je osrednja resnica naše vere. Bog je postal človek z dušo in telesom. Ni si privzel samo zunanjega videza, temveč celotno človeško naravo. Ko praznujemo božič, izpovedujemo to versko resnico.

Nekateri vidijo v obhajanju božične skrivnosti predvsem spodbudo za praznovanje človeka. Morda bi mislili, da pomeni Kristusovo učlovečenje vabilo, naj se ustavimo pri človeku, in da je božič praznik človeka in človečnosti. Vse to je sicer res, a božič je praznik človeka samo v zvezi z Bogom. Zato ne smemo pozabiti Boga ali ga odriniti na stran, ko govorimo o učlovečenju. Ne smemo pozabiti na tiste-

ga, ki se je učlovečil. Zato v središču božične skrivnosti ni človek, temveč Bog, ali kakor pravi evangelist Janez, Beseda. Človek je v središču le zaradi druge božje osebe, zaradi Besede. Če Boga pustimo ob strani, če ne verujemo v učlovečenje druge božje osebe, ima božič kot praznik človeka sicer svoj pomen, govori nam o nečem lepem in plemenitem, a odločilno smo pri tem prezrli in pozabili. Jasno je treba poudariti razliko med krščanskim razumevanjem božiča in med le človeškim, kjer je božič samo praznik človeka, lep družinski praznik, morda še celo kulturni praznik, a ne več res krščanski praznik.

Alojzij Šuštar, nadškof

Pastirček z vrčem

V resnici se ne spomnim, da bi me kdaj prevzelo tako žgoče hrepenenje po domu kakor tiisto jesen vojnega leta 1943. Iskal sem vzrok v nenadnem zrušenju italijanske vojne vladavine. Pričakovali smo tedaj, da bo morebiti to prineslo pospešen konec vojnega viharja. Nemčija je ostala sama na evropskem bojišču.

Gledali smo razoroženo laško vojsko po ulicah Ljubljane: propad jih ni potrl. Straže nemških mladincev so jo vodile proti postaji. Tedaj se je zdelo, da sta prejšnji strah in napetost popustila. Zato smo domnevali prvi hip, da jih bodo spravili v Italijo — domov.

Bilo je le kratko popuščajoče medvladje.

Ob takih časovnih premikih človek še močneje zahrepeni po svobodi. Po taki, ki vrne človeku dostojanstvo.

Že sem videl v goreče barve ovite haloške gorice, vonjal zrelo grozdje na trsju ter prisluškoval pesmi klopotcev med njimi. Kakasreča! V glavnem sem končal izpite. V kratkem bom prepevaajoč hodil po poznanih poteh in ce-

stah domače zemlje. Tej sladki misli sem se predajal in ponosno stopal med visokimi mestnimi hišami. Nikogar nisem hotel poznati med srečajočimi. Neizmerne sreče poln sem si brundal, kakor bi bil že res doma: Že čriček prepeva...

Zaletel sem se v dolgina Ivana, zdoma pod Pohorjem. Z obema rokama me je zagrabil za ramena: „Kaj pa je s tabo? Še vedno slaviš diplomo?“

Preslišal sem zbadljivko.

„Vidiš to sodrgo, ki nas je mučila in poniževala?“ Pokazal sem kar z roko na laške kolone, ki so jih gnali dobro oboroženi stražarji kot ciganske tolpe proti postaji. „Zdaj gredo! Mama mia, Talijani tutti via! se bodo solzile slinaste ljubice.“

„Misliš, da bo kmalu vsega konec?“ je bil radoveden.

„Mogoče, ali pa vsaj blizu smo mu!“

„Lahe vlečejo kot ujetnike v Nemčijo: v tovarnah za popravljanje porušениh cest bodo dobri. Na postaji so jih polni vagoni.“

Prav je imel. Nemci so za njimi zasedli našo zemljo, kake za-

želene rešitve ni bilo. Jesen je prinesla še mnoge grenke in krvave dni. Samo kratek oddih nam je pobožal ranjene duše. Samo v sanjah se je še smehljala haloška kapljica, ki je zorela in se plemenitila dan za dnem v žlahtnejšo pijačo, s katero bi človek veselo pozdravil veličastne sončne dni.

Kljub temu nisem mogel pomiriti srca: vedno bolj je postajalo nemirno. Koprnenje po domači zemlji je vrelo v meni. Vse me je klicalo: dom, sosedge, sleherno drevo, vonjave vijočih se dimov nad domačijami. Poznanci na vasi. Čas, ki je zahteval mlade fante in jih ni vračal z bojnih polj...

Kak mesec pred božičem sem napisal pismo in ga poslal domov. Kratko sem materi in očetu razodel, da se za praznike verjetno vidimo: če le mogoče, prav za sveti večer. Obljubljeno sem imel potno dovoljenje.

— — —

Ko se je dan že nagnil, sem jo sekal po rahlo zmrznjenem snegu mimo Turniškega gradu proti širokemu polju, za katerim leži ob rečici Polskavi naša vas. Sneg ponujajoče nebo je ležalo nad zemljo in megla se je zgostila proti večernim uram. Ljudi ni bilo na cesti. Vsakdo se je pred svetim večerom rad držal doma in pripravljaj zadnje malenkosti za veliki praznik.

Dospel sem do zadnje bogate domačije pred ravnim poljem. Tam sem postal in skušal v sivi

ni zazreti obrise vasi. Ali pa vsaj zvonik cerkve. Vse se je bilo pogreznilo kot v mrtvo morje, ki mi ni dovoljevalo pozdrava na daljavo. V meni pa je kipeło pričakovanje, kajti po dveh letih, odkar nisem hodil tam, sem nosil v srcu vse bolj sončno podobo domačega kraljestva.

Izza ovinka so prizvončkale sani. Nenadoma. Bister konjič je bil vprežen vanje. Skoraj bi me zagrabil, ko ne bi bil zadnji hip odskočil.

„Žival neumna!“ se je zaslišalo in napete vajeti so ga pridržale.

Presenečen sem ga pogledal. Nisem mu vedel kaj odgovoriti. Prav pa mi tudi ni bilo.

„Mlad je in divji, ker ga malo naprezamo,“ je pripomnil voznik. Nato pa me je boljše pogledal in prepoznal. „Oprostite, nisem vas poznal!“

Bil je Kokolnikov Karel, ki je živel na tistem posestvu. Na poti v mesto smo hodili po bližnjici mimo njegove hiše. V poletni vročini pa smo se na njegovem vrtu smeli napiti sveže studenčnice.

Brž sva nekoliko poklepetala o času in ljudeh. Tudi v hišo me je takoj povabil, a ker sem videl, da že gre na večer, sem vabilo odklonil. Zato pa me je brž naložil in prepeljal čez samotno polje. Tako bi potem imel še čas, da bi se pripravil na prvo srečanje.

Karel pa mi je naročil, da se pred odhodom moram zagotovo še oglasiti pri njem.

S prihodom večera je vedno

bolj pritiskal mraz. Žive duše niso srečala čez polje; tudi vas je bila pogreznjena v tiho čakanje. Sneg in golo drevje in mrak so ji dajali videz izumrlosti. Vojni čas je s silo segel tudi do nje.

Pred kapelico sem se nameral ustaviti, da bi ponovil vsakokratni pozdrav čuvarici polja. Pa sem onemel, ko se je izmotala izpred vrat grozeča postava nasproti. Včasih so stare ženice zagotavljale, da je na tem cestnem križišču ob nastanku noči rado strahšilo. Zato da so se odločili postaviti kapelico in posaditi lipo ob njej. Da bi se strahovi vrnili? Nič čudnega, saj je ves svet poln hudobije in sovraštva. Ali kaj naj

iščejo pri meni, miroljubnem prišlec?

Pridržal sem korak. Tudi postava se ni premaknila. V črno suknjo je bila stlačena in čudno pokrivalo ji je čepelo na glavi.

„Kdo si in koga čakaš v tej sveti uri?“ sem spregovoril kar tjavdan. V mojem glasu je drhtel strah, ki sem ga skušal premagati.

„Ne boj se!“ mi je odgovoril. „Le povej mi, ali nisi nikogar videl prihajati čez polje?“

„Nikogar!“ sem odvril s pomirjenim glasom. „Razen Karla, Kokolnikovega Karla, ki me je pripeljal, če ga poznaš...“

„Presneto — saj prav tebe čakam! Tebe! Kak glas pa imaš, da te ni spoznati?“ Stopil je za korak bliže in zavihani ovratnik suknje je potlačil na vrat.

Bil je oče, ki me je pričakoval. Že sva si padla v objem.

„Tu si me čakal? V tem mrazu? Že dolgo?“ sem hotel brž vedeti.

„Že lep čas. Bilo je še svetlo, ko sem že prišel.“

„Misliš, da ne poznam poti do doma?“

„Vem, da jo poznaš, vem. Vendar... Saj veš. Sem ti pač prišel naproti...“

Takoj sem spoznal, da ga je zbolelo, ko sem mu tako rekel. Moral bi bil sprejeti njegovo čakanje kot posebno dobroto, kot neko ljubezen, ki mi jo je ponujal že prvi trenutek. Hotel me je imeti čim prej ob sebi.

„Dve kratki leti sta naju spre-

menili: tebi postavo, da sem se te prestrašil, meni glas, da se ti je zdel tuj!“

„Hotel sem že oditi. Na sveti večer ni poznih potnikov na cesti. A nisem našel besed, kako bi materi povedal, da te ni. Vsak dan te je nestrpno pričakovala. Težko si predstavljaš, da v srcu boli zaradi svojih, ki so v svetu.“

„Kako skrbita zame! Bog vama plačaj!“

„Ves, danes je tako, da vsakdo rad koga pričakuje, a le redkim je dano koga pričakati. Časi so hudi! Tudi za nas v tej navidezni samotni.“

„Pojdiva!“ Čez pas sem ga objel, da bi laže potolažil njegovo žalost, ki se je natakala vanj, ko je oprezal v pojemajočem upanju po stezi čez široko ravno polje. „Tudi mamó čakanje teži. Stopiva, da ne bo predolgo sama!“

Šla sva po široki cesti skozi vas: na obeh straneh hiša pri hiši, v miru in v noči drémajoče.

„Káka tema!“

„Stroga zatemnitev!“

Oče je podóč razlagal: iz te hiše sta dva na fronti; od tam so dekile poslali v Nemčijo na obvezno službo; od tu so trije na delu v tovarni municije; tu so starejšo poslali v pisarno na železnico. ...“

„Kam bi bili pa mene vtaknili?“ sem se vmešal.

„Šole ti ne bi nič pomagale. Ni si nemške krvi!“

Tiho sva dospela. Dom! Svetišče tolikih sanj! Oče je vstopil, jaz sem počakal pred dvermi.

„Ga ni,“ je dejal v veži.

„Sem si mislila. Kdo naj gre na pot, če ni treba. Bova pa spet sama. Saj je človek že vaje samote,“ je potožila.

„Nocoj pa že ne bosta samevala!“ sem se oglasil in vstopil.

„Glej ga čuka, kako me je hotel potegniti,“ je brž spremenila glas. Najprej je zaprla vrata, šele nato prižgala luč, kakor bi res že bila sovražna letala v zraku. „Da si le prišel! Veš, da sva te težko čakala. Oče ti je že pri visokem dnevu šel naproti.“

„Zdaj sem tu. Domá. Nikjer ni lepše kot domá. Vem, da se nocoj milijoni ljudi vračajo domov. Iščejo toplote za mrzla srca. Tudi najrevnejša kočá jim je grad.“

„Naprej! V hiši je toplo. V peči žerjavica razžirá šotor. In večerja tudi že dolgo čaka. — Kako živiš? Gotovo si lačen. Taka dolga pot človeka zdela.“ Vse je hotela v eni sapi povedati.

„Kako blaženo diši po dobro-
tah. Take zna le naša mama pri-
čarati.“

Brž sem razdrgnil potovalno
vrečo in izvlekel, kar sem jima
bil prinesel. Oče je bil najbolj ve-
sel zavitka dobrega tobaka, ki ga
obračal v drhtečih rokah; mati pa
je božala tople volnene nogavice.
Malenkosti, ki pa so zbudile hva-
leznost.

„Še kadite?“ sem ga pobaral.

„Seveda, le tobaka ni. Dišeča
gozdna perla in drugo dišavno
dražje mi ga nadomeščajo. Vidiš,
kaki časi! Še pipice tobaka ne
dobiš.“

Nocoj je bil drugačen kot po
navadi. Veselje je prepreglo nje-
govó lice, oči so se nalile radosti,
še glas se mu je sprevrgel v bo-
žajočo milino.

Primaknil je kolač pšeničnega
kruha in postavil slatinko vabeče-
ga haložana na mizo. „Da si bo-
mo ogreli srca z njim!“ je toplo
dahnul.

Mati pa se je že bližala z gli-
nasto pekáčo s svinjsko pečenko,
katere vonjave so budile slasti v
dnu lačnega želodca.

„Po večerji bomo postavili še
hlevček in jaslice, da bomo imeli
sveti večer kakor nekoč,“ sem de-
jal.

Iz sosednje sobice je potem oče
prinesel tisti hlevček, ki sem ga
bil napravil še v študentovskih
letih: z okenčkom v steni in pra-
ve male jasli za Jezuščka. Tla
posuta z narezano slamo in z luč-
jo v kotu. S peskom posuta pot

gre iz hlevčka proti vodnjaku,
kjer pastirci zajemajo z vedrom
vodo zase in za živinico. Vse ka-
kor je bilo nekoč. Še po kadilu
rahlo diši in ljubezen dremucka v
njem. Nocoj se bo spet prebudila:
zagorela bo in nalila nove sreče
v srca. Velike sreče svete noči.
Kdo je ne bo našel nocoj? Vsem
se bo ponujala, samo srca ji bo
treba odpreti in jo sprejeti. Tudi
najbolj revni bodo bogati, če jo
bodo sprejeli. In najbogatejši bo-
do ostali sirote, če bo šla mimo
njih.

„Manjka pastirček z vrčkom v
roki, ki prihaja od vodnjaka. Kam
se je izgubil?“

„Lani se mi je izmuznil iz rok
in končal na tleh. Vidiš, tudi pa-
stirčki umirajo,“ se je obtoževal
oče.

„Najbrž je bil tudi on že star.“

Zdramilo nas je pritrkavanje v
vaški cerkvi. Čudovito se je do-
taknilo naših src. Svét in vesel
pozdrav Dêtetu!

Urno sem stopil na podstenje, da
bi ga ujel v vsej veličastnosti. To
je pesem svete noči, molitev, lju-
bezen, ki je plavala do višin ne-
ba v zahvalo za dobroto, ki nam
je bila poslana.

„Bračiča pritrkavata. Oče in
sin... Že dolgo nimata vesti o
fantu, ki so ga poklicali pod oro-
žje,“ je razlagal oče. „Polnočnice
pa ne bo. Ni duhovnika.“

Prižgali smo lučko v hlevčku.
Zdelo se je, da je zaživel: Dete je
zajokalo in Devica ga odeva in za-
ziblje. Jožef z lanternico ji po-

sveti bliže. Osliček in voliček se primakneta: otroku je mraz, treba ga je ogreti. Nekaj pastirčkov se približa: z rokami si zasenčijo oči, kajti zvezda nad hlevčkom razsipuje močne snope luči. Od nekod se krađe kmagoslavno petje: Slava Bogu na višavah... So to angeli, ki pojo svetu o ljubezni in sreči? Glasniki božji, ki nam kažejo pot v hlevček, kjer je Rešitelj sveta in Odrešenik?

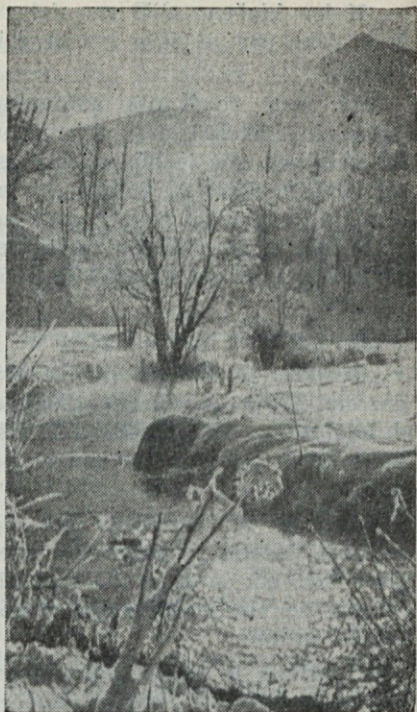
Začel sem peti, ker sem bil srečen, ker sem bil domá in ker sem bil spet otrok. Pritegnila sta oba: Rojen nam je božji sin... Ljubezen nas je prekrila. Bili smo srečna družina!

— — —

Čez dva dni sem se poslavljal. Predvideval sem, da bo slovo drugačno kot drugekrat, ko smo s pozdravnimi besedami vse odpravili in se razšli. Zdaj bo daljša ločitev. S potrtimi sreči smo čakali trenutka, o katerem smo vedeli, da mora priti. Že nekaj časa prej si nismo imeli kaj važnega povedati. Z grenkim denarjem plačujemo tiste lepe trenutke, ki smo jih užili v zbrani sreči.

„Vojne bo kmalu konec in spet se bomo videli. Tedaj bom ostal bliže, v Ptuju ali vsaj v Mariboru in bom lahko prihajal pogosto na obisk,“ sem začel z obetajočimi besedami poslavljanje. „Saj vesta, da bi želel živeti med domačimi ljudmi.“

Tedaj se je zgodilo, česar nihče od nas ni pričakoval. Mati se mi

je naravnost vrgla v naročje, me krepko stisnila k sebi in z obilnimi solzami zaihtela: „Jožko, mi se ne bomo več videli! Bodi srečen!“

To me je presenetilo in tudi meni stisnilo srce, da sem se zjokal. Hitro sem podal še očetu roko, da bi skrajšal trenutke žalosti. Na hišnem pragu sem opazil tudi v njegovih očeh solze.

Zgodilo se je po njeni napovedi.

Kaj vse je skrito v materini ljubezni! Slutnje, videnja, napovedi. Nihče je nikoli ne bo do konca razumel!

In življenje teče naprej...

(Iz begunskega dnevnika)

1. januarja 1947

Od starega leta smo se lepo po krščansko poslovili z molitvijo in veselo zabavo. Ko so posvetile prve zvezde na nebu in se je s taboriščnega stolpa oglasilo veselo pritrkovanje zvonov, ki je vabilo k povzdigovanju duha k Bogu, smo po izbah opravili kajenje, kakor smo to naredili na sveti večer, in odmolili sv. rožni venec; ob osmih pa smo že sedeli v dvorani pri „Belem konjičku“. Naši požrtvovalni igralci so nam pripravili izredno lep in vesel večer. Izvrstno so igrali, vsi sijajno razpoloženi, polni veselih dovtipov in domislic, dodali igri vesele pevске vloške, Bucek se je v živahni igri cvrl kakor kapun v ponvi in komandiral „Kufre gor!“ in spet „Kufre dol!“ Verjamem, da mu je prihajalo od srca, saj je zdaj postal med nami to že kar udomačen ukaz in pojav! Vmes med odmori pa je vesele in poskočne igral taboriščni orkester pod vodstvom kapelnika Jožefa Straha. Mnogi so se kar nemirno premikali na stolih, ker se jih je polasčala podplatna srbečica. Ure so hitro minevale in nastala je v dvorani tema. Iz teme pa se je oglasil glas taboriščnega ravnatelja majorja Yorvija, ki nam je vsem voščil srečno, zdravo in sreče polno novo leto. Z veselo,

udarno „Triglavsko koračnico“ nas je orkester pripeljal v svetlobo Novega leta 1947. Dvorano je napolnil vesel hrup medsebojnih voščil: vsi smo vsem želeli zdravo, srečno novo leto, vsakemu in vsem krepko zdravje, močno božje varstvo in mir, mir...

Ne vemo, kaj skriva v sebi, kaj nam bo prineslo. Pričakujemo, da bomo deležni še mnogih in hudih preizkušenj, grenkih pa tudi srečnih dni. Nič ne verjamem v običajne novoletne prerokbe, s katerimi so danes vsi časopisi prenapolnjeni. Bog je nad nami, na božji dlani smo in samo vanj ne samo smemo, ampak moramo brezpogojno zaupati in se prepustiti njegovi volji. Le popolna vdanost v božjo voljo prinese mir naši duši. Imam pa skrito željo in to sem danes razodel Bogu: Gospod, dober si z menoj, neskončno si dober, daj, da se čimprej osvobodim taboriščnega življenja, daj mi vsaj košček lastnega skromnega domeka, ki pa bo poln krščanske topline in krščanskega duha! To bo letos moj molitveni namen.

28. januarja 1947

En majcen, majcen, svetel, topel in upanja vreden žarek je danes posvetil v ta temni mrz. Dr. Blatnik je od izseljenskega slovenskega duhovnika v Argentini g. Janeza Hladnika dobil za nas zanimivo pismo. Nosi datum 14.

januarja 1947. Iz pisma je vidno, da so tudi v svetu o nas in našem težkem položaju dobro informirani. Še več. Iz pisanja se vidi, da so na svetu ljudje, ki nam hočejo pomagati. Ne tolažijo nas z lepimi besedami, ampak že delajo za našo rešitev. Gospod Hladnik sporoča, da je bil sprejet v v avdienci pri predsedniku argentinske republike Peronu zaradi naselitve slovenskih beguncev v Argentini. Predsednik mu je obljubil, da sprejme vse slovenske begunce. Dr. Krek v Rimu bo pooblaščen kot naš predstavnik v tej zadevi, da predloži osebe, ki bi želele priti v Argentino, in nato bo izdano dovoljenje za vselitev. Za naše priseljence se bo oblast zavzela in jim pomagala. Misli se na poljedelske kolonije. V Argentini bodo naši ljudje našli drugo domovino. Za industrijsko delo bodo mogli prijeti le izvežbani delavci, ostali naj se pripravijo na kmetско delo. Perón je pristrigel peruti kapitalistom in dobro uredil delavsko vprašanje in tako komunistom vzel iz rok orožje. Komunistična stranka je sedaj sicer

dovoljena, toda njena bodočnost je zavrta.

G. Hladnik v pismu pravi: „Le dopovejte ljudem, naj ne postanejo malodušni, ker diplomatično bomo zadevo kmalu izpeljali, in upam, da bo tedaj tudi že rešena zadeva prevoza čez lužo in tako si bomo, če Bog da, še to leto podali roko.“ En žarek ni še dan, pač pa naznanja dan. Važno in razveseljivo ob tej novici je dejstvo, da se je na našem premiku začelo resno delati, in kot se iz pisma vidi, je to dr. Krekovo delo. Bog ga usliši in mu pomagaj!

2. januarja 1947

Mraz ne popusti, ampak neusmiljeno pritiska. Veje dan za dnem pravi sibirski veter. Neprestano se pojavljajo mrzli valovi, eden ostrejši od drugega. Temperatura se stalno suče okrog —20 stopinj C. Najnižjo temperaturo smo te dni dosegli —25 stopinj C. Domačini pravijo, da je ta zima enaka oni iz leta 1922. Kurjave imamo zelo malo, zato izba nikdar ni dovolj segreta.

France Pernišek

ČAS

Čas je najbolj dragocena dobrina,
ki je ne moreš kupiti za noben denar.

Čas je bogastvo revnih,
in uboštvo bogatih.

Čas je kot vaza,
ki lahko vtakneš vanjo ali osat ali cvetje.

Ob 75 - letnici škofa dr. Stanislava Leniča

Njegova skrb in veselje: duhovniški poklici, zdomci in izseljenci.

Res bi si najbrž nihče ne mogel misliti, da bo iz pastirčka na domačih pašnikih v župniji Cerklje na Dolenjskem zrastel pastir v ljubljanski nadškofiji. Najprej je bil pastir kot dijaški prefekt v Marijanišču, nato kot škofijski tajnik, po prihodu iz zapora pa kot župnik v Sodražici in od leta 1964 kot generalni vikar in stolni prošt ter od leta 1967 kot pomožni škof. Kaj pa je ta pastir, posebno zadnjih 20 let, pomenil nadškofiji, vernikom po naših župnjah, duhovnikom, redovnikom, redovnicam, na ordinariatu pokojnemu nadškofu Pogačniku in od leta 1980 meni, ve samo Bog. Ne, veliko vemo tudi sami, le da tega ne znamo prav preceniti in povedati in seveda še manj povrniti.

Ni ga področja, na katerem bi ne bil škof Lenič zastavil svojih izrednih zmožnosti, moči in bogatih izkušenj, ki si jih je pridobil v prejšnjih letih z delom in trpljenjem. Posebno se je odlikoval v letih po drugem vaticanškem cerkvenem zboru kot predsednik Medškofijskega liturgičnega sveta, ki je pod njegovim vodstvom oskrbel vse nove liturgične knjige, še prej pa prevod vseh koncilskih dokumentov. Še vedno

je pogost prevajalec papeških okrožnic in pisem. Nekdaj je bil sourednik Cerkve v sedanjem svetu, danes je glavni urednik Sporočil slovenskih škofij od vsega začetka leta 1982.

Dve področji sta posebna skrb in veselje škofa Leniča: duhovniški poklici, malo semenišče v Vipavi in veliko semenišče v Ljubljani ter naši zdomci in izseljenci po Evropi in drugod po svetu. S kakšno zavzetostjo pripravlja s sodelavci vsako leto nedeljo duhovnih poklicev na četrto veliko nočno nedeljo in molitveni dan za duhovne poklice na Brezjah drugo soboto v septembru! S kakšno ljubeznijo sprejema nove kandidate za malo semenišče v Vipavi in za bogoslovno semenišče v Ljubljani in jih spremlja na njihovi poti, jih obiskuje in se z njimi pogovarja!

Slovenskih rojakov po svetu in njihovih dušnih pastirjev po Evropi, Avstraliji, Združenih državah Amerike in Kanadi pa si brez škofa Leniča sploh ni mogoče predstavljati. Kot narodni ravnatelj za izseljence je vrhovni dušni pastir vseh naših zdomcev in izseljencev in jih je že velikokrat osebno obiskal po vseh deželah Evrope, v Avstraliji, v Združe-

ŽIVLJENJSKA POT ŠKOFA DR. LENIČA

Rojen v Cerkljah ob Krki na Dolenjskem 6. novembra 1911. V duhovnika posvečen 4. julija 1937. Nato dijaški prefekt v Marijanišču. Leta 1940 je postal tajnik škof. ordinariata in kaplan škofa dr. Gregorija Rožmana. Po vojni je bil osem let v zaporu, nato je postal župnik v Sodražici pri Ribnici na Dolenjskem. Leta 1964 je postal generalni vikar in stolni prošt v Ljubljani. V škofa je bil posvečen 1967. Zadnjih deset let pa je tudi vrhovni dušni pastir slovenskih izseljencev in zdomcev.

nih državah Amerike in v Kanadi. Le rojaki v Argentini še niso pričakali obiska škofa Leniča, ker ima iz zdravstvenih razlogov pomisleke, da bi se odpravil na tako dolgo pot.

Neki duhovnik ljubljanske nadškofije, malo starejši kot škof Lenič, mi je ponovno rekel, da ima posebno željo, da bi ga pokopal škof Lenič, češ da duhovnikom, pa tudi vsem drugim tako lepo, globoko in ganljivo govori pri pogrebu. Res je škof Lenič v ljubljanski škofiji pokopal veliko duhovnikov, redovnikov in redovnic in njihovih staršev ter drugih krščanskih mož in žena. Da so ga mnogi želeli za zadnje spremstvo

pri pogrebu, pa je vzrok tudi v tem, da zna tako sočutno spremljati trpeče in bolne in tolažiti žalostne in pokojnim potem napisati tako lepe besede v spomin.

Že skoraj 20 let se škof dr. Stan-ko Lenič dobesedno razdaja v škofiji kot generalni vikar na ordinariatu, v raznih komisijah in na neštetih sejah, na birmah in vseh mogočih cerkvenih slovesnostih, na obiskih in v pogovorih, na srečanjih in v pismih, da o spovednici v stolnici sploh ne govorim. Človek ima vtis: čim bolj se razdaja, tem bogatejši je, čim bolj ga ljudje vabijo medse in veliko pričakujejo in zahtevajo od njega, tem več jim da in tem srečnejši je. Včasih ga njegovo zdravje nekoliko ovira, a hvala Bogu, da si vedno znova opomore in ostaja močan in pripravljen še naprej za nesebično služenje. Vsestranska in samo po sebi umevna pomoč vsakemu človeku, osebna pozornost, pristrčnost in odkritost v pogovoru in obujanje spominov, ka-

terih vir je pri njem zares neizčrpen, živahno pripovedovanje in vesela družabnost, to so še posebne značilnosti jubilanta.

Ob njegovi 75-letnici bi se rad škofu dr. Stanislavu Leniču za vse njegovo človeško in duhovniško delo prav iskreno zahvalil. To zahvalo mu izrekam najprej v svojem imenu, ker od blizu najbolj doživljam pomen in vrednost njegovega dela in sodelovanja. Zahvaljujem se mu pa tudi v imenu duhovnikov, redovnikov, redovnic, bogoslovcev in vseh drugih vernikov doma in po svetu, v imenu Slovenske pokrajinske škofovske konference in v imenu Jugoslovanske škofovske konference, v katerih škof Lenič dejavno sodeluje. Bog bodi bogat plačnik za vse njegovo delo, posebno pa tudi za vse njegove molitve, daritve, žrtve in trpljenje in mu daj vsega svojega blagoslova, trdnega zdravja, dobrih časov in dobrih ljudi in še mnogo let v naši sredi.

Alojzij Šuštar

Misijski simpozij v Tinjah

Od 7. do 10. oktobra 1986 je bil v Domu prosvete v Tinjah na Koroškem, ki ga vodi msgr. Jože Kopeinig, misijski simpozij. Pokrovitelji simpozija so bili Papeški slovenski zavod v Rimu, Medškofijska misijonska pisarna v Ljubljani in Dušno-pastirski urad v Celovcu. Osnovno vprašanje študijskih dnevo je bilo: Mladina in misijoni. Glavna predavatelja sta bila teologa dr. Drago Ocvirk in dr. Lojze Snoj. Posebna

odlikovanja najbolj zaslužnim pastoralnim misijskim delavcem so prejeli dr. Janez Janež, misijski zdravnik na Tajvanu (ni bil navzoč); salezijanski misijonar Andrej Majcen, dolgoletni misijonar na Kitajskem, v Južnem Vietnamu in na Tajskem; Ladislav Lenček, vnet pobudnik misijske misli med Slovenci in dolgoletni urednik revije Katoliški misijoni, in Misijonska družba (lazaristi) ter sestra Ksaverija Pirc, ki deluje na Tajskem že skoraj 60 let.

Peti: da ali ne?

V štiridesetih letih našega zdomstva je bilo že veliko pisanja in govorjenja o tem vprašanju, a vendar čutimo, da s tem ne smemo prenehati, kot ne smemo prenehati z našo govorico.

Uvodoma troje gledanj na petje.

Prvo: Morda je že dvajset let tega, kar sem vabil v zbor mladega fanta, dobrega pevca, iz znane družine samih pevcev. Hitro sva opravila. „Kaj pa imam od tega?“ mi je kratko zabrusil v odgovor na vabilo, naj bi se pridružil zboru. Izraz miselnosti dobe in dežele. Podobnih odgovorov sem bil deležen še večkrat, le da so bili utemeljevani s pomanjkanjem časa, z razdaljami, s pomanjkanjem veselja ali celo posluha.

Drugo: Ob peti obletnici „Gallusa“ in Cerkvenega pevskega zbora iz Ramos Mejije je v takrat izhajajoči reviji Slovenska beseda (štev. 3/4, leto 1954) napisal pok. nadzornik Aleksander Majhen daljši članek o pomenu slovenske pesmi v tujini. Med drugimi izstopa ta-le stavek: „V naših pesmih se moremo učiti v tujini slovenskega mišljenja in čustvovanja, slovenske narodne zavesti, vernosti, poštenosti in delavnosti; naše pesmi naj nas varujejo, da se nikdar ne zastrupimo v novem ozračju, dvigajo naj nam нравno raven!“ — Ugotovi-

tev opazovalca in spremljevalca pevskega dela med nami.

Tretje: Dekle, rojeno v Argentini, je obiskalo domovino staršev in takó-le pisalo prijateljem: „Ko hodim po Sloveniji, se mi neprestano poraja naša pesem v srcu. Kako čudovito se v nji prepleta lepota naše zemlje s hrepenenjem, veseljem in žalostjo slovenske duše! Nikoli nisem tega tako močno občutila.“ — Občutek mlade, petju in slovenstvu predane duše.

Če tem trem gledanjem nasproti postavimo svetopisemsko priliko o talentih, se nam odgovor na vprašanje iz naslova že pokaže v jasni luči. Tudi pri petju in pevcih lahko govorimo o zakopanih in zapravljenih, neizrabljenih ali koristno uporabljenih talentih.

Božja volja, ki je hotela, da smo Slovenci ali potomci Slovencev, in nam odmerila življenjski prostor v tujini, nam je s tem naložila tudi posebne odgovornosti, med katerimi ni na zadnjem mestu dolžnost ohranjanja narodnih vrednot. Ta odgovornost ni le naša osebna, ampak nas zavezuje, da jo razširjamo na vse, ki so naši, predvsem na potomce, pa tudi na tiste, ki se kakorkoli srečavajo z nami. Najdražji vrednoti sta vera in narodnost, ta pa v sebi vključuje vse, kar je z njo zvezanega, predvsem jezik, tradicijo, običaje in navade. Med

temi zadnjimi pa je na vidnem mestu ljubezen našega človeka do petja. Saj ga je pesem spremljala vse življenje, tam od zibelj pa tja do groba. Ohranitev teh navad v tujini zahteva dostikrat prav junaških žrtev, saj se vse okolje bori proti. Pri tem imam v mislih predvsem našo mladino, čeprav tudi drugi nismo izvzeti. Vsesplošna potrošniška miselnost, ki se nas neizprosno in neizogibno loteva, lov za udobnostjo in beg pred odgovornostjo — vse to v nas ubija čut do te vrste „nepridobitnih“ vrednot. Preprosta primerjava med tem, kako je bilo s petjem včasih in kje smo danes, nam najlepše pokaže, kje moramo poprijeti, da ne bomo sokrivi izumiranja naše pesmi med nami in z njo še kaj hujšega.

V treh okoljih se je doma izražala naša ljubezen do petja: v družinskem krogu in v njegovem podaljšku — šoli, v družabnem in verskem življenju in končno v sistematični gojitvi pevske umetnosti v pevskih zborih in študijske glasbe.

Dom in šola

Naša najlepša in najnežnejša

narodna pesem, porojena v zibelni slovenstva, koroška „N'mati čiez izaro“ lepo pove, da je mati tista, ki otroku prva prepeva. „Kjer so me zibali mamica moja in prepevali haji, hajo.“

Človekovo življenje začne v materi, pri njej, ob njej in z njo se razvija, nadaljuje v družini in preko šole preide v svet, v javnost. Vso svojo ljubezen do nas nam je mati izražala z molitvijo, z dejanji in s pesmijo; najprej z nežno uspavanko, pozneje z veselo igrivko, ko priskoči na pomoč še oče s pesmijo na kolenih in pozneje bratci in sestre pri igri.

Tako je bilo včasih v vseh naših družinah, tako bi moralo biti tudi še sedaj. Pa je tako? Povsod? Naše vrtnarice in učiteljice v naših šolah bi nam gotovo vedele dovolj povedati o tem, koliko otrok, ki pridejo v vrtec ali v prve razrede naših šol, že zna kakšno pesmico od doma. Zanimiva bi bila te vrste anketa in nje izsledki.

Pa vzemimo, da je do vstopa otroka v šolo vse približno tako, kot je bilo doma. Otroci pridejo v šolo in znajo marsikatero slovensko pesmico, ki so se je naučili od mamice, očka ali pri igri, če imajo srečo, da se lahko igrajo s slovenskimi otroki in jih „ukaželjnost“ ne zapelje, da prisluhnejo tudi drugim pesmicam, saj obiskujejo tudi vrtce, kjer ne govorijo slovensko. In televizija in radio tudi prenašata dostikrat ljubke pesmice za otroke. Pametno

načrtovan in otroku vablivo predstavljen pouk novih, „sodobnih“, starosti doraščajočega otroka primernih pesmi, bo gotovo padel na plodna tla, saj na splošno opažamo, da otroci zelo radi pojo. Zato je to njihovo pozitivno nagnjenje potrebno v šoli izrabiti, dom pa mora pri tem krepko pomagati in nadaljevati, kajti uspehe ene same borne tedenske ure slovenskega petja v slovenski šoli bo življenje, v katerem se znajde otrok, kaj hitro lahko ubilo. Vzporeden je pojav, včasih v večji, včasih v manjši intenzivnosti v uporabi materinščine. Čimbolj otrok začne iz družinskega okolja prehajati v zunanji krog, ko se mu že na vseh straneh vablivo ponuja drugačen svet, z drugo govorico, drugačnimi navadami in običaji, žal dostikrat celo Bogu odtujen, tembolj je potrebna trdna vez družine, kjer starši spoštujejo jezik, običaje itd. in to spoštovanje vlivajo tudi otrokom.

Zaključek je vedno isti: brez pomoči in resnega sodelovanja doma bodo najplemenitejša prizadevanja šole brezuspešna. Če slovenski starši menijo, da je njihova dolžnost samo otroka vzgojiti v dobrega in poštenega člana človeške družbe in mu nuditi vse, da mu zagotove kar najboljšo bodočnost (kar je seveda potrebno!), pozabljajo na četrto božjo zapoved, ki tudi njim nalaga spoštovanje njihovih staršev in iz tega spoštovanja sledeče obveznosti, da od njih prejeto dediščino prenašajo na svoje otroke.

Družabno in versko življenje

Podobna slika se nam nudi ob primerjavi okolja in razpoloženjskih danosti v stari in novi domovini. Tam je odmevala pesem od vseh strani — tudi sedaj pravijo, da je precej tako — iz hiš, na vasi pod lipo, iz prosvetnih domov, na izletih, s hribov in po jezerih, v veselih družbah, pa iz cerkva in s cerkvenih korov. Zato tolika obilica narodnih pesmi najrazličnejšega značaja, tolika pestrost melodij in razpoloženj. Tu vsega tega ni ali bore malo. Posledica: naša narodna pesem med nami izumira, njeno poznanje v sedanjem rodu je vedno revnejše, način večglasnega dekljskega ali fantovskega petja skoro popolnoma neznan. Rešitev? Z dobro voljo se mnogo da narediti. Največje delo bi v tem pogledu lahko opravili naši mladinski organizaciji — poleg pevskih zborov seveda. Z veseljem in zadoščenjem ugotavljamo v zadnjih letih razgibano zanimanje za združevanje mladih pevcev v mladinskih zbore. Lep korak k izboljšanju tega, kar je bilo prej.

Prvenstveno (primarno) nalogo naših mladinskih organizacij vidim zlasti v tem, da se zavedata svojega slovenskega značaja. Prva beseda imena obeh organizacij jasno začrtava tudi njuno prvenstveno nalogo, ki je: ohranjati v članih slovensko zavest. Razumljivo je, da morata članom pri svojih prizadevanjih nuditi tudi to, kar je za nje privlačno in mi-

kavno, ker pač to vidijo povsod okrog sebe (šport, sodobna plesna glasba i.p.d.), a to mora biti drugotnega (sekundarnega) pomena in je treba paziti, da ne postane pretežno ali celo izključno področje dela.

Prvenstveno prizadevanje pa je ohranjanje naše identičnosti, pri čemer sta (poleg jezika) pesem in folklor dva močna pripomočka. Gojiti pesem pomeni, poznati jo čimbolj, znati jo zapeti tako, kot se je pela in se poje doma, in z njo živeti. Zato naj bi v naših mladinskih organizacijah (tudi če so te verskega značaja) pri vseh srečanjih odmevala naša pesem, spremljala naj bi mlade na izletih, jih razveseljevala pri godovanjih in kakršnihkoli drugih prireditvah. Pesmi pa je treba poznati. Za vse prilike jih imamo. Poznati moramo njih besedilo, melodijo (napev) in način petja. Naših narodnih pesmi nikdar nismo peli samo enoglasno. Prav v tem se odlikujemo od drugih bogatejših in velikih narodov. Dokler so med nami še ljudje, ki te naše zaklade poznajo, je še čas, da jih mladi lahko prevzamejo v svojo dediščino. Nalogo sem nakazal. Na odgovornih je, da iščejo pota in načine, kako to uresničiti. Čas beži. Zamujeno je za vedno izgubljeno.

Pevski zbori

V popolnejši meri in obliki pesem seveda gojimo v pevskih zborih. Zavedajmo se njihove važno-

sti in ne dopustimo nikdar, da bi hiral! Zgodaj se vključujmo v nje in vztrajajmo v njih, dokler nam „duša dá“. Pevski veterani so vsega spoštovanja vredne osebe.

Pa še ena velika naloga nam bodi pred očmi. Vse delo na pevskem polju od učenja narodnih pesmi za petje v družbi pa do petja v zborih bo zamrlo, če ne bomo začeli resno misliti tudi na voditeljski naraščaj. Doslej smo tu veliko grešili. Naravnim talentom je treba dodati šolanje, študij. Šolajmo in tako vzgajajmo nove dirigente. Zato pošiljajmo svoje otroke tudi v glasbene šole.

Sklepna beseda

Vse gori povedano se je v glavnem nanašalo na našo slovensko narodno (ljudsko) in umetno svetno pesem. V enaki meri pa vse lahko prenesemo na polje naše nabožne in cerkvene pesmi, tako ljudske kot umetne. Tudi tej je posvečati vso ljubezen in skrb za ohranitev med nami. In tudi tu ni nič manj potrebna zadnja stopnja: šolanje voditeljev in dobrih organistov.

Če sem s tem člankom količkaj doprinesel k večji razgibanosti na tem področju našega težaškega dela za ohranjanje slovenstva v tujini in v novih rodovih, naj bo Bog zahvaljen. Tistim, ki bodo karkoli v tej smeri delali, pa božji blagoslov!

Dr. Julij Savelli

Iz Medjugorja ni zastraševanja

Spričo duhovnega osiromašanja in moralnega razvrata v svetu je mnogo vernih v strahu pred bližnjo božjo kaznijo in se pri tem opirajo na sporočila o napovedih, ki jih v privatnih razodetjih priobčuje Mati božja. Strah pri nekaterih prehaja v malodušje in so v nevarnosti, da se jim zmede prava pot v zdravo duhovno življenje.

Takim bodo v prid misli iz govora p. Tomislava Vlašića na velikonočno nedeljo 1984 v Medjugorju. Govornik predpostavlja, da so videnja šestih mladih domačinov v tistem kraju pristna, in sprejema njihovo pripovedovanje kot resnična sporočila Matere božje človeštvu. Njegovemu mnenju se pridružujejo ogromne množice romarjev iz dežele in iz tujine pa tudi vedno bolj številne knjige in razprave v mnogih evropskih jezikih. Uradna Cerkev se sicer še ni izrekla in tega še dokaj časa ni pričakovati. A ker ne nasprotuje množičnim izrazom vere na kraju dogodkov in ker vsebine sporočil ni zavrnila, jih smemo zasebno sprejemati kot pristne, gotovo pa bo v duhovno korist, če se po njih ravnamo.

Govor prinašamo v povzetku po italijanskem prevodu.

Osrednja vsebina sporočil

Ko se je Gospa v juniju 1981 prvič prikazala, se je predstavila:

„Kraljica miru sem.“ Prvi njen klic je bil klic k miru. Povzetek prvega njenega sporočila je torej ta, da gre v sedanjih napetostih svet v pogubo. Da se reši, mora spet najti mir, mir pa bo imel le tedaj, če se bo vrnil k Bogu. Tisti, ki se vrnejo k Bogu, najdejo veselje, iz katerega prihaja mir. Naslednje sporočilo, ki ga Gospa neprestano ponavlja, je s tem v zvezi: „Spreobrnite se, spreobrnite se!“ In spet: „Molite, postite se, živite zakramentalno!“

Deset skrivnosti

Gospa je vidcem zaupala mnogo skrivnosti osebnega pomena, ob njih pa tudi take, ki se nanašajo na vse človeštvo. Teh splošnih skrivnosti je deset in niso bile vsem sporočene. Med njimi je napoved lepega, trajnega in neuničljivega znamenja na kraju prikazovanj. Prej kot bo to znamenje, se bodo razkrile tri skrivnosti in bodo to opomini svetu, ki jih bo vidka Mirjana tri dni prej napovedala. Po teh opozorilih se bo prikazalo znamenje, in če se tudi po njem človeštvo ne spreobrne, bo prišla kazen. Mirjana pravi, da bo kazen gotovo, ker ni pričakovati, da se bo spreobrnil ves svet, a kazen se lahko omili. S tem v zvezi pravi, da je bilo zlo sedme skrivnosti že odpuščeno, ker se dosti ljudi pokori in moli.

Na vprašanje, če je do teh dogodkov še daleč, je Mirjana odgovorila: „Po mojem bodo kmalu.“ Ni pa pojasnila, če gre za mesece, leta ali celo desetletja. Dodala je samo: „Spreobrnite se kar najhitreje in odprite Bogu svoja srca!“

Satanovo stoletje

Mirjana pripoveduje, da se ji je aprila 1982 prikazal hudič v Marijinem oblačilu in jo hotel odvrniti od Boga in Marije. Gospa ji je potem to pojasnila: „**Oprosti mi, a vedeti moraš, da satan je. Od Boga je hotel privoljenja, da v določenem času preizkuša Cerkev in jo poskusi uničiti. Bog je v to privolil za eno stoletje, a mu je tudi rekel: Ne boš je razdejal. Stoletje, v katerem živite, je v oblasti satana. Ko se bodo izpolnile napovedi, ki so vam bile razodete, bo njegova moč uničena. Satan je postal napadalen, ker izgublja oblast. Razbija zakone, razvema spore med duhovniki, nadleguje in celo ubija ljudi. Zavarujte se pred njim z molitvijo in postom, predvsem tudi s skupno molitvijo. Rabite spet blagoslovljeno vodo in nosite s seboj in imejte na svojih domovih blagoslovljena sveta znamenja.**“

Videnja satana nekateri vzorejajo s tistim, ki ga je pred stoletjem imel Leon XIII., ko je videl, kako hudi duhovi napadajo Cerkev, in je potem uvedel molitev k nadangelu Mihaelu, katero so do končila duhovniki molili po maši.

Gospa je pozneje naročila: „**Večkrat sem že rekla, da je svetovni mir v nevarnosti. Postanite si bratje, pomnožite svoje molitve in post, da se rešite!**“

Drugačna vrsta prikazovanj

Vseh šest vidcev se srečuje z Gospo, kot da je resnično z njimi, z njo se pogovarjajo, pojejo in molijo in se je tudi dotikajo. Dve vidkinji pa vidita Gospo s srcem, čutita notranje njen glas (locutio interna). Tema dvema Gospa ni zaupala skrivnosti in eni od njuju je rekla: „Nimam namena, da po tebi razkrivam skrivnosti, ampak te hočem voditi po poti posvečenja.“

Nastala je posebna molitvena skupina, kot je Gospa želela: „**Ra-da bi imela molitveno skupino. V njej more biti kdor koli, vendar to predvsem priporočam mladim, ker imajo manj obveznosti, posebno tistim, ki hočejo posvetiti svoje življenje.**“ Od skupine zahteva popolno predanost Bogu in odpoved vsakemu strahu pa veliko molitve in posta. Zraven pa hoče, da člani skupine izkazujejo ljubezen nasprotnikom, da ne obrekujejo in ne gojijo jeze, ampak da povsod prinašajo ljubezen in blagodejnost.

Gospa jim je posebej naročila, naj sami molijo in razširjajo molitev k Svetemu Duhu v cerkvi in doma: „**Mnogo ljudi ne moli prav, prosijo za razne milosti, a le malo jih je, ki bi prosili za milosti Svetega Duha. Saj vendar tisti,**

ki prejmejo dar Svetega Duha, že vse prejmejo. Zato prosite predvsem za darove Svetega Duha.“

Sporočila v velikem tednu

Na veliki petek Gospa ni jokala ali klicala k pokori, ampak je govorila: „Veselite se! Danes je Jezus umrl za vaše rešenje. Šel je pred pekel, odprl nebeška vrata in odprl tudi vrata v nebesa vaših src, zato morate biti veseli.“ Potem je rekla: „Vsi v nebesih smo veseli, a treba nam je tudi veselja v vaših srcih. Moj dar in dar mojega sina Jezusa je danes tole: olajšane bodo vaše preizkušnje. V preizkušnjah bova z vami in kazala vam bova pot iz njih, če boste le hoteli.“

Neresnične in prave napovedi

Ko ljudje slišijo, da so to zadnja Marijina prikazovanja na zemlji, in ko izvedo o skrivnostih, se povečini oplašijo in začnejo govoriti: Prav kmalu bo vojska, splošna katastrofa in druge grozote. Gospa je pa rekla: „Vsi ti, ki govorijo, da bo takrat ali takrat, čez leto morda, prišla katastrofa, so lažni preroki. Jaz sem vedno govorila: Spreobrnite se, spreobrnite se, spreobrnite se! Od vašega spreobrnjenja je odvisna vaša prihodnost.“ Razlika med napovedmi je ta, da so lažne napovedi vedno fatalistične, svetopi-semske prerokbe pa so bile vse pogojne: Če se Ninive spreobrnejo, ne bodo razdejane. Vse je to-

rej odvisno od nas: mir, molitev, pokora!

Mir je pozitivno in notranje zadržanje

Kadar je govor o miru, ga je treba razumeti kot globljo duhovno stvarnost, osebno zadržanje, notranje darovanje, iz katerega prihaja vsak drug dar. Zato pravi Gospa vidcem: „Ne mislite na vojske, na kazen in druge hude stvari. Sploh ne mislite na to, saj će samo na to mislite, ste že na poti, da se v tem potopite. Vaša naloga je to, da sprejmete božji mir, ga živite in pospešujete.“

Večina ljudi, ki prihaja prvič v Medjugorje, ostaja na površini, pri zemeljskem. Nekateri prosijo za zdravje, drugi za rešitev zakonskih težav, za otroke in vse mogoče zunanje zadeve. A na tej stopnji ni mogoče najti božjega miru, saj je na njej vse majavo, in če ostajamo samo pri tem, bomo vedno nosili strah v srcih. Zato je toliko nemira pred prihodnostjo in zaradi tega preveč površinskega odnosa nekateri fanatični kristjani prenašajo svoj strah na druge, ko imajo v mislih preveč samo Marijine pretnje.

Za kristjana ni strahu

Vsakdo ve, da bo kmalu doživel svojo katastrofo, čez nekaj mesecev ali let, v bolnišnici, doma, na cesti ali pod atomsko bombo. Nihče ne ve, kdaj in kako bo umrl, vsakdo pa ve, da bo umrl. Pred to osebno katastrofo

ni dokončne obrambe. Edini ščit pred grozo nad smrtjo je krščanska zavest, da to ni katastrofa, marveč je prehod v resnično trajno življenje. Kdor je res kristjan in to sprejme, izgubi strah pred prihodnostjo in se preda božjemu miru.

Duha Medjugorja torej ne izražajo tisti, ki sicer govorijo o prikazovanjih in zunanjem miru, a omenjajo le bolj kazni in druge strahote, ki jih napovedujejo skrivnosti. Gospa dostikrat ponavlja samo: „Vaša naloga je, da sprejmete božji mir, ga živite in pospešujete.“

Življenska preprostost

Težave, ki nas obdajajo, so največkrat posledice zamotanega načina življenja v družbi in miselnih zapletov. Gospa pa priporoča iskrenost in preprostost: „Če hočete biti srečni, živite preprosto in skromno, ne vrtajte globoko v probleme, ampak se prepuščajte božjemu vodstvu!“ „Pri molitvi je poglobitno, da prihaja iz hrepenenja pa Bogu in iz želje po reševanju duš.“ Treba je torej notranjega miru in predanosti in ne sme biti prostora za vznemirljivost. „Vsak nemir prihaja od hudega duha.“

Poglobljena molitev

Za globoko duhovno življenje je treba globoke molitve. Da se poglobi molitev, je treba govoriti s srcem; ne samo z ustnicami, zraven pa mora biti pokora in lju-

NAMEN APOSTOLSTVA MOLITVE ZA JANUAR 1987

Splošni: Za edinost Kristusove Cerkve.

Misijonski: Za versko svobodo v deželah, kjer zakoni in administrativni ukrepi hudo omejujejo vsako novo dejavnost.

Slovenski: Da bi Slovenci zoreli za globljo spravo med seboj in tako prispevali k miru v svetu.

bezen do sosedov, trpečih, nasprotnikov in sploh vseh ljudi. S tem trojim si poglobimo duhovno življenje. Gospa je priporočila na veliki petek: „**Pridobite si dejavno zavest! Zjutraj molite in berite kaj iz evangelijev. Shranite to v svoji zavesti in v srcih, potem pa nosite ves dan s seboj. V nevarnih trenutkih pomislite spet na to, Boga pa prosite, naj v vas okrepi s svojo besedo!**“ „Če boste močni v veri, vam satan ne bo mogel ničesar.“

Pomnimo torej vedno, da bomo močni v veri, če bomo imeli to dejavno zavest in bo živa v nas božja beseda.

Ko bomo tako močni v veri, se bomo rešili strahu pred prihodnostjo, ki nas morda danes preganja, in bomo živeli v zaupnem miru in veselem pričakovanju.

Božidar Fink

Prisluhni glasu iz Černobyla!

(Meditacija za naš čas)

Černobyl in človek znanstvenik-tehnik

26. aprila 1986 je prišlo do nesrečne eksplozije v atomski centrali v Černobylyu v Sovjetski zvezi; mesto leži v Ukrajini. Za informacijo o tem smo navezani na drobce poročil v dnevnem tisku.

Smrtnih žrtev navajajo okrog 30, nad sto tisoč ljudi je bilo takoj izseljenih iz tiste cone. Seveda ostanejo hude škodljive posledice za ljudi, živalstvo in rastlinstvo in bo v tem prizadet v večji ali manjši meri velik del Evrope. Kakšne bodo posledice neposredno in kakšne bodo šele na dolgo roko, ko utegnejo biti od tega prizadeti bodoči rodovi, je vse le bolj ugibanje. Po mnenju nekaterih bi utegnilo biti takoj prizadetih od 10 do 35 tisoč ljudi. Na Japonskem govore, da je ta eksplozija dala 30 do 40-krat toliko smrtonosnega atomskega prahu, kot je bilo pri atomskih bombah nad Hirošimo in Nagasakijem ob koncu zadnje vojne.

Po poročilih sovjetskih oblasti gre v Černobylyu za atomsko električno centralo; a zahodni strokovnjaki trdijo, da je radioaktivnost, ki jo ugotavljajo na Švedskem, mogla priti samo iz jedrnega reaktorja za proizvodnjo atomske energije, ki jo je možno

uporabljati za izdelavo atomskega orožja.

Človeška znanost in tehnika sta ob tem pred težko nalogo, kako v bodoče preprečiti take eksplozije in kako omejiti in preprečiti škodljive posledice, kadar bi se to ponovilo.

Sovjetske oblasti ugibajo, kako bi kraj atomskega reaktorja, ki je eksplodiral, nekako „pokopali“ v ogromno železobetonsko „rakev“, z debelimi stenami okrog in okrog, podzidano tudi globoko pod zemljo. Bilo bi to „faraonsko“ delo. Seveda bi bilo to mogoče, kadar bi jim dopuščala visoka temperatura in močno radioaktivno izžarevanje pogorišča. Ta „pokop“ bi držal kakih 50 let, po drugem mnenju celo do 200 let.

Černobyl je strašna lekcija za današnje človeštvo. Človek je danes zmožen zapaliti tak „ogelj“, pa še nima pripravljenih „vode“, ki naj bi tak požar pogasila. — Človek si skuša ustvariti „robota“, ki bi delal zanj; pa bi moral ob tem tudi misliti, kako bi ga mogel voditi v korist človeku, da se „robot“ ne bi sprostil in zdivjal v uničenje človeštva. — Sedaj bi človek potreboval druge, dobre in zdravilne „bombe“, ki naj bi uničila zle posledice take pogubne eksplozije. Seveda bi nam prav prišel kak „leteči krožnik“ bitij z drugih svetov, večje inteligen-

ce in višje kulture, ki bi nas rešila v nevarnosti.

Ruski atomski strokovnjak Saharov je baje že več kot pred 20 leti svaril oblasti, da se ni igrati z jedrno energijo. Pa je bil ta znanstvenik obsojen na pregnanstvo in počasi umira v Sibiriji.

Černobyl in moderni ateisti

Černobyl nas tako spominja na vprašanje oblasti človeka nad naravo v moči svoje znanosti in tehnike. S tem zadeva ob moderni ateizmu, ki v današnjem človekovem gospodarstvu nad naravo vidi enega glavnih razlogov za svoj nazor.

V prejšnjem stoletju je nemški filozof Ludvik Feuerbach (u. 1872), ki sam ni hotel biti materialist, v svoji skrajno negativni kritiki krščanskega verovanja, prišel do ugotovitve: Človek si v religiji samo umišlja Boga, ki naj bi izpolnil njegove želje in potrebe, ker je sam v njih brez moči. To je prišlo prav njegovemu sodobniku Marxu (u. 1883) pri zgradbi njegovega materialističnega ateizma in je to mišljenje tudi splošno najti v zgolj tostransko usmerjenih filozofijah in ideologijah naših dni.

Po tem nazoru je človek pač veroval v Boga v preteklosti zaradi svoje zaostalosti, ko je pripisoval umišljenemu Bogu tisto, česar sam zmoget. Tako si je človek v svoji utvari „ustvaril Boga“, in ni Bog ustvaril človeka, kot uči krščanski katekizem. Ob vsem modernem napredku po njegovi

znanosti in tehniki pa je človek danes sam sposoben storiti, kar je prej pripisoval Bogu. Človek danes Boga več ne potrebuje. Človek je res postal pravi, mogočni gospodar v naravi. Sedaj je človek res velik, ko more sebi pridržati, kar je prej pripisoval Bogu. Sedaj je človek sam postal kot „bog“ narave.

To se o človekovi veličini lepo sliši in bi v nekem smislu moglo veljati: kot leporečje literarnega pretiravanja. A jemati to dobesedno kot veljavno za dejansko stvarnost, kot to govori današnji ateist, je to le blazna utvara njegove ateistične „vere“. Govori le kot propagandist svoje zmotne ideje in ne kot znanstvenik, ki odkriva dejansko realnost. Zakaj nobena znanost nima pravega dokaza proti Bogu. Tako govorjenje proti Bogu navadno izhaja iz želje, da bi Boga ne bilo, ker človeku v življenju ne gre v račun. Taka lepa „filozofija“ more nekomu biti njegov osebni razlog za njegovo nevero, ker je človek pač zmoten; objektivno pa je to le pretveza in ne dokaz za dejansko resničnost.

Pravi znanstvenik ob naravi, ki jo proučuje, čuti in govori drugače: je skromen, se čuti pred njo majhnega, strmi nad njeno veličino in jo občuduje. Zato je toliko največjih znanstvenikov iskreno vernih, nekoč in danes. Tudi če danes kak znanstvenik ne govori o osebнем Bogu, vendar v naravi navadno občuduje veliki Um, ki vse vodi.

Res je človek v neki meri gospodar narave; tako nam govori tudi Sveto pismo in ga je kot takega nad naravo postavil Bog sam. Zakaj samo človek je med temi stvarmi obdarjen z umom in tako po odličnosti visoko nad njimi. Vse mu je dano, da od tega živi in se spolnjuje in tako vse njemu služi. A to je človeku le dano in si ni sam vzel in ni najvišji gospodar nad naravo. Bolj kot gospodar je človek v svetu upravitelj, ker je to poslanstvo prejel od drugega in je pred njim odgovoren.

Človek ni neomejen gospodar narave, kot njen „bog“. Zakaj človek sam je tudi del narave in je pod njenimi zakoni, ki jih ni on dal naravi in jih tudi ne more spreminjati; pa naj mislimo na katere koli fizične zakone (v naravi sploh, veljajo za človekovo telesno življenje), gospodarske (pri preskrbi potrebnih materialnih dobrin), moralne (za človekovo svobodno odločanje med dobrim in slabim), socialne (v človeškem sožitju, v družini in družbi sploh). Človek je na te zakone vezan in mora z njimi vskladiti svoje delovanje, sebi v dobro.

Samovoljno poseganje v naravo, s kršenjem njenih zakonov, je za človeka slabo, mu prinaša nesrečo. Kadar je kdo žaljen, težko odpusti. Ob tem je bilo rečeno: Bog odpušča — vedno, človek — včasih, narava — nikdar. Narava se človeku vedno maščuje; po istih zakonih, v katerih je bila prizadeta.

Človek najbolj v živo čuti svojo neizprosno podvrženost zakonom narave v bolezni in smrti. Ob vsej svoji moči v naravi si ne more podaljševati življenja naprej in naprej, brez meja. Ob trdnem dejstvu konca življenja, smrti, se sesuje vsa lepa teorija ateizmov, ki opirajo svoj nazor na človekovo gospodstvo v naravi. Iz vrst marksistov samih je že vstal ta problem, ki da ga je treba upoštevati v njihovi „filozofiji“; seveda iz vrst tistih, ki mislijo in so iskreni in ne le slepi ideološki propagandisti. Zato je tudi razumljiv neredek primer, da se človek, ki je bil v življenju samozavesten ateist, končno poslavlja od življenja v drugem duhu, ko se srečuje z drugačno resničnostjo svojega položaja v naravi, kot pa so mu jo v življenju ponujale različne ateistične teorije.

Tudi Černobyl more biti modernemu človeku opomin, da znova premisli svoj položaj „gospodarja narave“.

(Konec prihodnjič)

F. G.

Čestitka ob jubileju

Če obujamo spomine na naša nekdanja verska in narodna srečanja v Slomškovem domu, vidimo med nami tudi gospo Pavlo Zupanovo s pok. možem Hermanom.

Veliki slovenski zdovski družini se je pridružila leta 1954, ko je zaradi komunističnih oblastnikov zapustila Ljubljano in prišla k svoji družini v Buenos Aires. Sreča ob snidenju pa ni bila popolna. Bolela jo je izguba sina Sandija, ki je bil kot 18-letni domobranec vrnjen iz Vetrinja. Tolažbo za neizmerno bolečino je iskala v cerkvi.

V dobrem življenju marsikdo

pozabi na Boga. Ker mu ničesar ne manjka, se mu zdi, da lahko živi brez njega, in se za versko življenje ne zmeni. Gospe Zupanovi pa materialne dobrine niso zameglile cilja, za katerega smo ustvarjeni. Vestno se je ves čas udeleževala nedeljske in pogosto tudi delavniške maše. Rada se je pridružila tudi ženam, ki so šle na duhovne vaje.

Zavedala se je, da je vera brez dobrih del mrtva, in rada obiskovala bolnike. Sam Bog ve, koliko trpečih src je s prijazno besedo potolažila in razveselila z lepim darom.

Dobro se je počutila v slovenski skupnosti. Naših romanj se je rada udeleževala v slovenski narodni noši. Srečna je še danes, če more k slovenski maši v Slomškov dom, kamor redno zahajata tudi njen sin Heri in hčerka Lenčka. Vesela je, da se s svojimi vnuki in pravnuki lahko pogovarja po slovensko. Tihe ure posveča največ slovenskemu branju, ročnemu delu in najbolj pa je srečna, če veliko moli.

Sredi januarja bo v svojem lepem domu pri hčerki Lenčki Malovrhovi praznovala 85. rojstni dan. Vsi, ki jo poznamo in spoštujemo, ji prav iz srca čestitamo in želimo zvrhano mero ljubelega zdravja!

Anica Šemrov

Po bogati setvi

Pogovor z dosedanjo voditeljico Baragove šole Zdenko Janovo.

Slovenska vas v Lanusu predstavlja lep del naše slovenske skupnosti. Tu je bilo dolga leta delavno polje gospe Zdenke Janove.

Vodila je Baragovo šolo, se z veliko vnemo posvečala petju in otroškim igricam in bila vedno pripravljena pomagati kjer koli v slovenski skupnosti. Čudili smo se, kako vse to zmore. Brez njene navzočnosti si Slovenske vasi ne bi mogli predstavljati. In vendar je prišla novica, da se bo prihodnje leto preselila v Bariloče.

Dolga doba požrtvovalnega dela je za njo. Naj nam pove, kako jo je začela, kje se je kot učiteljica najprej udeleževala in v kakšnih okoliščinah je potekal tedaj njen pouk slovenščine.

Najprej sem učila v taborišču na Koroškem. Kmalu po prihodu v Slovensko vas so me naprosili, naj prevzamem slovensko šolo, ki jo je do tedaj vodil g. Mizerit, pa zaradi okoliščin ni mogel več nadaljevati. Pouk je bil v kaj skromnih razmerah. Skraja smo imeli samo dva oddelka.

Kdo spada v Baragovi šoli med tvoje prve sodelavce? Kakšni so bili odnosi staršev do šole?

Ko smo dobili že nove prostore, smo lahko razdelili šolarje v več skupin. Zato je bilo treba seveda tudi več učnih moči. Hvala Bogu, teh ni nikdar manjkalo. Lepo število se jih je zvrstilo v treh desetletjih. Vsem sem iz srca hvalna za njihovo požrtvovalno delo.

Ker smo v Slovenski vasi tako strnjeno naseljeni, slovenska šola od staršev ne terja takih žrtev kakor drugod.

Kakšni so bili odnosi staršev do slovenske šole? Različni. Velika večina je z zanimanjem spremljala in podpirala delo slovenske šole. A bojim se, da je vedno več

staršev, ki se ne zavedajo, da je delo šole samo nadaljevanje ti- stega dela, ki ga mora opravljati dom. Da bi morala biti dom in šo- la eno. Seveda pa je to možno le tedaj, če imata oba pred seboj iste cilje.

Koliko učencev si imela ob za- četku in katero število je bilo najvišje?

Ko sem prevzela šolo, jo je o- biskovalo okrog trideset učencev. Število je raslo iz leta v leto in ko so se naši šoli pridružili še go- jenci Baragovega misijonišča, je število naraslo na 100. Potem pa je začelo upadati. Zadnja leta se suče okrog šestdeset.

S kakšno starostno dobo učen- cev si najlaže delala in kateri predmet si najrajši poučevala

Res sem vedno poučevala v vi- šjih razredih. A z velikim vese- ljem sem delala tudi z najmlajši- mi, če sem imela priliko. Zlasti petje sem jih rada učila. Glede predmetov bi pa težko rekla, ka- terega sem najrajši poučevala. Mislim, da bom najbolje zadela, če rečem: vse: od petja preko zemljepisa, slovnice in slovstva do zgodovine.

Pri kakšnih prireditvah so na- stopali tvoji šolarji? Kdaj si do- bila čas za pevske in igralne va- je? Katero igrico ste najprej igra- li in kje ste jo prikazali?

Kakor vsi šolarji tako so tudi naši radi nastopali. In mislim, da se niso mogli pritoževati, saj so

se nastopi kar vrstili: pri vaških in šolskih prireditvah, pa s samo- stojnimi igrami in pevskimi na- stopi. Vse to smo pripravljali iz- ven šolskih ur. Res je bilo mno- gokrat težko dobiti čas za vaje. A če človek nekaj hoče, se tudi čas dobi. Prva daljša igrlica je bila „Čudežne gosli“, ki smo jo igrali v Slovenski vasi na odru stare dvorane.

Katerega doživetja v Baragovi šoli se boš najrajši spominjala?

Lahko si mislite, da se je v več kot tridesetih letih nanizalo toli- ko lepih doživetij, da bi težko re- kla, katero je bilo najlepše. Sreč- na sem bila, ko sem brala v zve- zku: „Ponosem sem, da sem slo- venskega rodu!“ Ali pa kadar je na koncu pismene naloge iz zgo- dovine privrelo iz srca, in se izli- lo na papir priznanje: „Kako le- pa je slovenska zgodovina!“

Spomin na slovensko šolo, na vse tiste, ki so mu pri delu po- magali, pa tudi na vse učence me bo spremljal do konca dni.

Vaša šola ima za vzornika ve- likega misijonarja Barago. Goto- vo si posvetila mnogo pažnje mi- sijonski ideji. Kateri misijonski delavci so izšli iz Baragove šole? Pa duhovniki? Je katera od u- čenk postala redovnica?

Našo šolo sta obiskovala dva se- danja misijonarja: Peter Opeka, ki ni bil iz naše vasi, a je kot gojenec Baragovega misijonišča nekaj let obiskoval našo šolo, in vaščan Rado Sušnik. Zdaj pa se

pripravlja za Madagaskar še tretji: Jože Adamič.

Prav tako so bili učenci naše šole tudi štirje laični misijonarji, ki so nekaj svojih najlepših let posvetili delu za Boga in bližnjega na Madagaskarju.

Poleg Radota se je do zdaj šest nekdanjih učencev naše šole odločilo za duhovski stan. In če Bog da, se bo njihovo število še povečalo. Seveda ima pa za vse te največ zaslug Baragovo misijonistično in zlasti nekdanji prefekt g. Franc Sodja. Dve učenki sta si izvolili redovno življenje in pridno delujeta pri šolskih sestrah.

Vemo, da si tudi pridno pisala v „Božje stezice“. Si se še drugače udejstvovala?

Poleg službe, družine in dela v slovenski šoli sem — kolikor se je dalo — sodelovala zlasti pri kulturnem življenju v naši vasi.

Koliko učencev je štela Baragova šola ob tvojem odhodu? Kdo nadaljuje tvoje delo v slovenski šoli?

Ob mojem odhodu je obiskova-

lo slovensko šolo dvainšestdeset učencev. Ves čas so mi v slovenski šoli pomagale nekdanje učenke. Te so tudi zdaj z vso zavzetostjo in vnemo prevzele skrb za slovensko šolo. Hvaležna sem jim in Boga prosim, da bi se vedno našlo dovolj nesebičnih ljudi, ki bi bili pripravljeni žrtvovati čas in svoje moči za delo v slovenski šoli.

Pa še to bi rada povedala, da so starši prvi in glavni učitelji svojih otrok. Dela, ki po božji volji njim pripada, ne more opraviti nobena še tako dobra šola. Dokler bodo starši ljubeče skrbeli, da se bo po družinah slovensko govorilo, bralo, pelo in molilo, toliko časa bo imela tudi slovenska šola velik pomen, saj bo nadaljevala in izpopolnjevala delo družine.

Dosti je zmogla tvoja velika ljubezen do slovenstva in krščanstva. Terjala je mnogo truda in žrtev. Vse opravljeno delo ti je lahko v ponos in zadoščenje; z zlatimi črkami bo zapisano v zgodovini Baragove šole.

Pogovarjala se je Anica Šemrov

Sestanek slovenskih izseljenskih duhovnikov

Od 20. do 25. oktobra je bilo blizu 30 slovenskih izseljenskih duhovnikov na jesenskem zasedanju v Götzisu, mestecu ob avstrijsko švicarski meji. Prišli so iz Švedske, Nemčije, Švice, Belgije, Anglije in Francije. Zasedanje je vodil predsed-

nik Zveze izseljenskih duhovnikov Nace Čretnik iz Pariza. Škof Lenič, ravnatelj za dušno pastirstvo slovenskih zdomcev in izseljencev, je govoril o Cerkvi v Sloveniji, dr. Janez Zdešar je govoril o dogmatično-juridičnem vidiku zakramenta sprave, drugi sogovorniki pa so vrstili svoja spoznanja iz spovedne prakse.

Lazaristi 30 let v Slovenski vasi

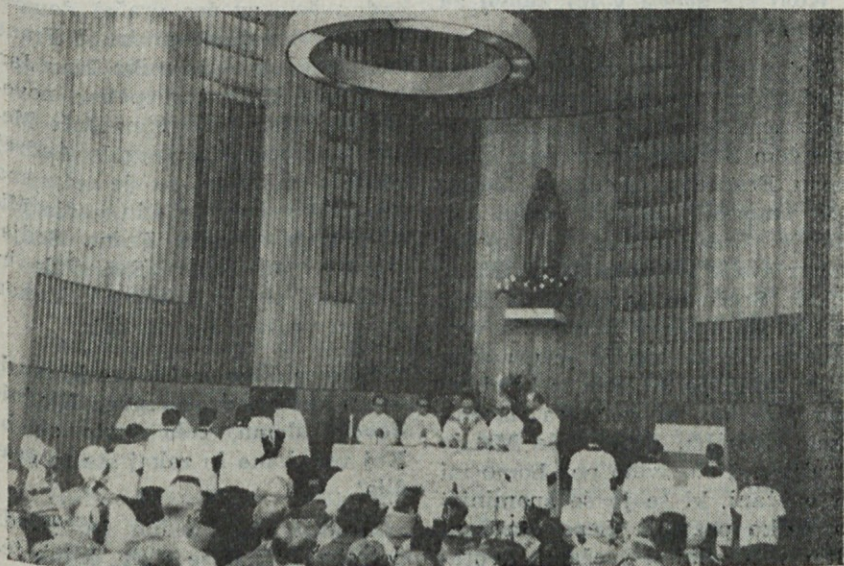
Ob tridesetletnici naselitve skupine slovenskih lazaristov med rojaki Slovenske vasi, ki bo na sve-ti večer tega leta, je naš urednik povprašal sedanjega superiorja njih redovne skupnosti, Ladisla-va Lenčka, za nekatere podrob-nosti o tem. Razgovor se je razvi-jal približno takole:

Kako ste slovenski lazaristi prišli v Slovensko vas?

Ko je izseljenski duhovnik Ja-nez Hladnik novodošlim rojakom

prodajal zemljišča v Lanusu, sem tudi jaz „za vsak slučaj“ kupil lep lot za gradnjo morda kake kapele za duhovno pomoč roja-kom porajajoče se Slovenske va-si. Hladnik je novonaseljencem vedno govoril, da bo v njihovo naselje gotovo kdaj prišel kak slovenski duhovnik, da ga bodo imeli pri roki. Med tem smo slo-venski lazaristi dobili možnost, da se naselimo kam med rojake in med njimi delamo. Po nekaj drugih tipanjih in ogledih (tudi

Prezbiterij cerkve Marije Kraljice v Slovenski vasi.

v Mendoza!) smo se odločili za Slovensko vas in se z župnikom Hladnikom dogovorili glede oblike našega delovanja. Slovensko vas naj bi oskrbovali duhovno kot vikarji župnije sv. Jožefa, kjer je bil Hladnik dušni pastir.

Ali ste v Slovenski vasi že našli kako kapelo?

Ne! Ko smo se v začetku decembra 1956 veselili v izposojeno novo Igličevo hišo na koncu vasi, smo kar eno od sob spremenili v hišno kapelico. Z vaščani pa smo našli rešitev: Njihovemu že obstoječemu Domu smo z njih sodelovanjem prizidali ob cesti lokal, ki je bil proti društveni dvorani nasproti odra odprt z možnostjo zapiranja, in v tem prostoru smo pripravili oltar in zakristijo.

Kdaj ste začeli v tej kapeli za vaščane maševati?

To je bilo prav na sveti večer pred tridesetimi leti. Spomnim se, kako sem šel popoldne s tedaj še fantičem Srečom Urbanijem h kiparju Francetu Ahčinu v mesto, kjer smo bili naročili leseni kip Marije Brezmadežne (a komaj meter visok!) z zemeljsko oblo v rokah. Srečo ga je zadel na rame in sva ga nesla v Slovensko vas, kjer je bil za kip že pripravljen oltar. Zdaj, po 30 letih ta kip bedi nad mladino, ki se zbira na šolskem dvorišču farne šole Marije Kraljice. Tisto sveto noč bomo mi in vaščani, ki se je še spominjajo, težko pozabili. Lepo okrašeni oltar s številnimi svečami, dvora-

na polna vaščanov, na odru pa cerkveni zbor pod vodstvom Mirka Špacapana, ki je pel, kakor danes verjetno ne more več. Tisto noč se je takorekoč pod Marijinem okriljem napravila zaveza med nami in prebivalci Slovenske vasi za vsestransko medsebojno pomoč in sodelovanje, ki kolikor toliko še danes drži.

Kateri vse ste bili, ki ste med rojaki Slovenske vasi v tej dobi delovali?

V začetku smo bili le trije: sobrat Petek, ki je bil imenovan za vikarja in prvega superiorja nove družbene skupnosti, brat Janez Grabnar, ki je bil zakristan in človek za najrazličnejša dela, pa jaz, ki sem bil najmanj doma, ker sem čez dan delal v tiskarni in v slovenski skupnosti in se navadno šele zvečer vračal domov. Kmalu se nam je pridružil Franc Buh, kasneje duhovnika Ivan Jan in Franc Reberšak, potem novomašnik Tine Vrečar, pa Jože Mejač in kasnejši župnik Andrej Prebil (vikarija se je sčasoma razširila v župnijo!) in vodja Misijonskega zavoda Franc Sodja. Od teh sta umrla Reberšak in Grabnar, oba v Beogradu, kamor sta po vrnitvi šla na delo.

Zdaj vidimo v Slovenski vasi, razen novega društvenega Hladnikovega doma, celo vrsto stavb. Kaj vse, kako in zakaj ste to gradili?

Gradili smo vedno le zaradi potrebe, ki nas je silila, kljub te-

žavam, pripraviti potrebne stavbe za dušnopastirsko delavnost med Slovenci in kasneje med domačini. Vaščani so se zlasti pri gradnji našega bivališča na terezu, ki smo ga kupili večinoma od slovenskega duhovniškega društva (ki je tam nameravalo nekaj časa zgraditi zavetišče za ostarele slovenske duhovnike), in malo kasneje cerkve Marije Kraljice čudovito odzvali. Poleg denarnih prispevkov so vložili ure in ure zastojnega dela na gradbišču; tako smo razmeroma hitro, že naslednje leto po našem prihodu v Slovensko vas, imeli „Baragovo misijonišče“ in čez dobro leto dni ob njem našo cerkev, katere tridesetletnico bomo obhajali leta 1988. — Če bi hotel razlagati, kako in zakaj smo gradili še vse drugo, bi se ta intervju preveč razvlekel. Po malem smo gradili ves ta čas: šolske prostore z veliko dvorano, otroški vrtec, Misijonski zavod, farni športni atenej, tiskarno, zavetišče Dom sv. Vincencija, gostinsko hišo, itd. Nekateri so nam očitali, da le preveč gradimo, da je vse preveč zidov, a mi smo vedeli, da so židovi zaradi duš, ki med njimi rastejo v božje življenje.

Marsikateri Slovenec in tudi domačin, ki vse to vidi, se vprašuje, kje ste dobivali sredstva za vse te gradnje in organizacijo življenja v njih?

Božja Previdnost, naša iznajdljivost ter skrbna ekonomija, ti so bili graditelji: Še preden smo

prišli v Slovensko vas, smo z najrazličnejšim delom to in ono prihranili; pri gradnji cerkve nam je pomagala zapuščina pokojne s. Olge Ponikvar; rojaki Slovenske vasi in domačini ter drugi iz celega sveta so se odzivali na naše prošnje za pomoč; prek dr. Ignacija Lenčka nam je uspelo dobiti nekaj sredstev za naše šolske gradnje iz Nemčije; Misijonski zavod smo večji del gradili z dosmrtnimi naročninami naročnikov Katoliških misijonov; Doma sv. Vincencija se pa sploh nismo lotili, dokler nismo dosegli sester iz domovine in začetne pomoči od „Cerkve v stiski“. Ko se je šola razvijala, so v nemajhni meri sodelovali tudi starši po njihovi organizaciji, in predvsem z njihovim sodelovanjem smo mogli graditi mogočni športni atenej za šolske in farne potrebe.

Ali ste vi v zahvalo vaščanom za njihovo pomoč tudi kaj storili zanje, za civilni razvoj vasi, poleg kajpada poglobitnega: duhovne pomoči?

Eden od nas, sobrat Petek, je stalno sitnaril pri krajevnih činiteljih, da se je Slovenska vas tudi v tem pogledu dvigala: električna razsvetljava, tlakovanje cele vasi, telefon, plin, itd., nič tega ni bilo mogoče doseči brez naših intervencij. Vaščani so pa posebno veseli, da imajo v sredi vasi za svoje otroke šolo, ki je daleč naokrog znana kot prvovrstna in je zato vedno preveč prijavljencev; vaščani in župljani

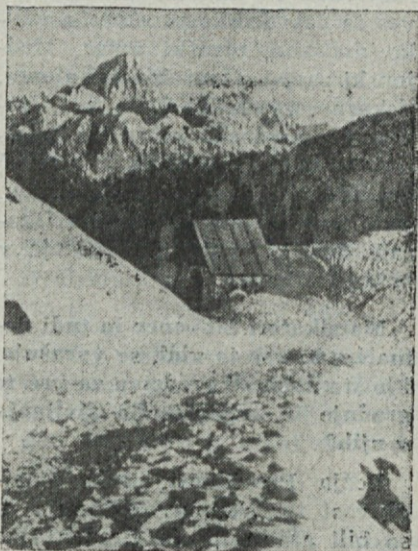
sploh imajo za vstop vanjo vedno prednost. Ne le, da je šola tako pri roki in se s tem družinam prihrani marsikak izdatek za vožnje njih otrok, ampak najlepša posledica tako lahkega dostopa v šolo je pač dejstvo vedno bolj številnih profesionalcev in s tem dviga gmotnega in kulturnega nivoja v vasi.

Po vsem tem, ali obstaja za vas lazariste sploh kak problem, kaka boleča točka?

Obstaja: Misijonski zavod, lepo urejena stavba za vzgojo slovenske fantovske mladine bolj sameva zadnje čase, ker ni vedno novih gojencev. Časi, ko je Franc Sodja kot vodja Zavoda moral gojence odklanjati, ker jih je bilo tudi nad 40, so minili. Peščica teh, ki so ostali, bo še uživala življenje Misijonskega zavoda, zlasti ker je upanje, da se bodo „vremena Kranjcem zjasnila“ tudi v povečanju števila fantov po mladih slovenskih družinah, in da se Zavod spet kolikor toliko napolni. Seveda, če tudi v prihodnje starši ne bodo pošiljali fantov v vzgojo Misijonskega zavoda, se bo pač tudi z našim zavodom zgodilo, kar se je pred leti z adrogueskimi, da bo prenehal, le s to razliko, da stave ne bomo prodali v neslovenske, čeprav cerkvene roke, ampak da bomo Misijonski zavod spremenili in dogradili v Dom duhovnih vaj za Slovence in po možnosti tudi za domačine. Moramo pa tak Dom duhovnih vaj tudi kraj molitve za duhovne po-

klice in jih bo priklical v življenje z božjo milostjo in človeškim sodelovanjem, kot je tolika potreba po njih v slovenskem, misijonskem in splošno človeškem svetu, zlasti če mislimo na delo za zopetno pokristjanjenje nekdanj krščanskih, a zdaj razkristjanjenih dežel.

Optimizem - upanje je tudi milost, ki je treba z njo sodelovati in vztrajati, upati proti upanju, kadar ni drugače. Rad bi vas vprašal še to in ono: koliko novih mašč ste doživeli v Slovenski vasi, kako kaj delujete med domačini, tudi izven šole, kakšne načrte imate in kakšni so izgledi za bodočnost, itd. A čas je pošel. Zahvaljeni za vse, kar ste nam povedali, in Bog vam pomagaj še naprej, kot vam je doslej!

Duh Velikih jezer

Slušna igra o Frideriku Baragu

v sedmih nadaljevanjih

PRVO NADALJEVANJE

Nastopajoči:

Friderik Baraga, študent (mil, uravnovešen, možat glas)

Janez Baumgarten, študent (razposajeno živahen glas)

Klemen Hofbauer, duhovnik (poduhovljen starčevski glas)

Prva ženska, kmetica (živahna in naturna glasova)

Druga ženska, kmetica

Prvi in drugi prizor na Dunaju, tretji v Šmartnem pri Kranju

I

Glejte: prestolnica ob Donavi razdira kongresne slavoloke. Veliko opasilo stoletja je pri kraju. Drug za drugim so se odpeljali, v blišču cesarskih kočij: Aleksander Ruski, Friderik Viljem Pruski, Wellington Angleški.

Banketne sobane so se izpraznile, plesne dvorane so onemele, opusteli Schoenbrunn se spet pogreza v tišino drevoredov.

Ogrnjena v slavnostni plašč zgodovine seda k zemljevidu Evrope, da bi še enkrat prekoličila izkrvavelo celino.

Toda ali pomeni kaj, da je Rusija dobila Poljsko in Finsko, da je Prusija dobila Westfalijo, da si je Anglija vzela Guajano? Mar se je zaradi tega Donava obrnila proti zahodu?

Ne: še naprej teče tja, kamor si je izvolila ob svojem rojstvu v ledeni dobi, ko da se nič ni zgodilo.

In velemesto ob njej se prebuja iz kongresne ekstaze v strupenkaste jesenske meglice, v mlekarske vozičke in kostanjarske stojnice, v tavanje prostitutk in v stradanje študentov.

Zgodovina je odšla. Toda ali je res prav vse minilo? Ali ni vsaj med Donavo in med nebom, v oblakih, kaj kongresnega? Ali se za nobenim oknom ne zarisuje kretnja, ki bi pokazala kam delj kakor Sveta aliansa?

Tekst velja za oder kot rokopis. Vse pravice pridržane avtorju.

Recimo proti Goram miline, proti Otokom miru?

O, da bi se za kakšnim baročnim oknom, četudi v študentovski podstrešnici, zarisala kretnja miru...

Prvi prizor

(Oddaljujoči se glas kočije po mestnem tlaku. Po premeru tišine koraki čez parket. Žvenket, ko roka odgrne zaveso in jo popelje po karnisi)

Baumgarten: Poglej ga, Friderik! Ali ni imeniten, v tej škrlatni oktobrski opravi?

Baraga: Kdo, ljubi moj Janez?

Baumgarten: Pusti no za hip tisto juristarijo in stopi semle k oknu!

Baraga: Res, kostanj in pol! Kakor da je zagorel v zlatu! Ko da je Dunaj od njega še bolj cesarski!

Baumgarten: Kakšne rastlinske galerije morajo biti šele po Wienerwaldu, v tistem bukovem gozdu.

Baraga: V nedeljo smo hodili tam s patrom Hofbauerjem. V tišini so bile videti barve kakor pragozdne. Bilo je, ko da od kongresa svete alianse ni minilo pet let, ampak pet stoletij. Kaj še: ko da Dunaja nikjer ni bilo...

Baumgarten: Veš, kaj me prijemlje, Friderik? Da bi za kakšen teden obesil na klin to prismojeno mednarodno in kazensko in nadarbinsko pravo, jo ubral dol po Kärtnerstrasse in še naprej po Triesterstrasse in še naprej. Pa ne s pošto kočijo!

Baraga: Kako pa, moj vihravi Janez?

Baumgarten: Peš! Skozi gozdove. V Slovenijo. Nabirat gobe in kostanj kje po Dolenjskem. Po tvojem Dolenjskem.

Baraga: Mojem?

Baumgarten: Če tam na Dolenjskem preživiš mladost —

Baraga: Prvih deset let življenja, to je kvečjemu detinstvo...

Baumgarten: Če si na Dolenjskem lastnik gradu —

Baraga: — ki se potaplja v dolgovih: lahko si prebereš pismo strica Ignacija.

Baumgarten: Če na Dolenjskem imaš —

Baraga: — pokopano mater, ki si jo zgubil pri enajstih letih, in očeta, ki si ga izgubil pri petnajstih...

Baumgarten: Razumem, Friderik. A kljub temu moraš le imeti rad tiste gozdove okrog Trebnjega, tiste sadovnjake, rečico, kako ji je že ime —

Baraga: Temenica.

Baumgarten: Ti ni bilo lepo tam, Friderik?

Baraga: Spominjam se popoldneva v gozdu nad gradom. S sestro Amalijo sva stikala tam za ne vem čim že, ko sva zaslišala iz doline,

kako je cesta zabrnela. Stekla sva više, kjer se je z jase odpiral razgled: voz za vozom, top za topom, v oblakih prahu in pobliskih brona. Francozi generala Masséne na maršu ne vem kam! Z Amalijo sva se tako zagledala v mimohod, da sva pozabila na dveletno Amalijo spodaj pri potoku. Še sreča, da se ni skobacala k vodi, ampak da je občepela pri nekem grmu.

Baumgarten: Pa Antonija res ne daje vtisa dekleta, ki bi v življenju občepelo. Ali ni med vami tremi najpodjetnejša?

Baraga: Sem na Dunaj mi zvesto piše samo Amalija. Viš, prav pred letom je bila njena poroka, v oktobru. Bil je to zame razgiban oktober: z Dunaja v Trebnje na poroko, iz Trebnjega v grad Belnek, z gradu Belneka v Ljubljano...

Baumgarten: Od gradu do gradu: izjemna mladost, priznaj, Friderik. Glej svoje kolege: sama slovenska revščina, ki se skozi študije prestrada z inštrukcijami...

Baraga: No, kaj malega sem tudi sam poinštruiral po Dunaju, Janez. A če je bilo moji mladosti dano kaj izjemnega, to ni bil grad. Bil je človek. Profesor Dolinar.

Baumgarten (nagajivo): Ali njegova hči Netty Dolinarjeva?

Baraga: Ko smo po smrti staršev zapustili Trebnje in se preselili k njemu v Ljubljano, smo dejansko nehali biti sirote. Profesor Dolinar je na akademiji predaval rimsko pravo in Code Napoléon. Pa bi ta čudoviti človek lahko predaval tudi dobroto, idealnost, svetost. Pri njem sem našel več kot drugi dom —

Baumgarten: Tudi bodočo zakonsko ženo, recimo.

Baraga: Zakaj pa ne?

Baumgarten: Poslušaj, Friderik: zdaj pa resno besedo.

Baraga: Prosim, Janez.

Baumgarten: Brutalno pravzaprav.

Baraga: No?

Baumgarten: Tole ti rečem v temle dunajskem večeru: Netty Dolinarjeva ne bo nikoli tvoja žena!

Baraga: Oprosti, Janez, od petnajstega leta sem živel pri njih, profesor je moj birmanski boter, še zmerom sem tako rekoč njihov družinski član, Netty velja za mojo zaročenko.

Baumgarten: Odgovori: zakaj si opustil risanje, za katero si bil svoj čas navdušen?

Baraga: Vprašanje časa.

Baumgarten: In španščino?

Baraga: Človeku se pač odkrije nekaj, kar je imel za važno, kot nečimrnost.

Baumgarten: In angleščino?

Baraga: Prav tako, Janez.

Baumgarten: Povej, Friderik: kaj zate sploh ni nečimrnost? Bom kar jaz odgovoril: zahajati k patru Hofbauerju, orodjariti s pobožnimi knjigami in klečati po dunajskih cerkvah!

Baraga: V prvem polletju sem dobil iz avstrijskega zasebnega prava prvi red z odliko; v drugem polletju sem dobil iz trgovskega in meničnega prava prvi red: svoj jus le ženem naprej, oprosti, Janez?!

Baumgarten: Stavil bi, da boš letos prav tako odnesel prve rede v političnih vedah.

Baraga: A to ne bi bil ravno dokaz, da zanemarjam svoj jus.

Baumgarten: Življenje zanemarijaš, to je!

Baraga: V počitnicah potujem —

Baumgarten: Kaj pa je tistale knjižica na vogalu tvojega pisalnika?

Baraga: Hoja za Kristusom. **(Koraki)**

Baumgarten (bere): „O nespametnež, zakaj si obetaš še dolgo življenje, ker še enega samega dneva nimaš gotovega?“ **(Odloži knjigo)**
Čuj, Friderik: Je to branje za fanta, ki se misli poročiti? To je branje za meniha!

Baraga: Za Svetim pismom je to najdragoscenejša knjiga, kar jo zmore krščanstvo.

Baumgarten (ljubeče): Zapomni si, Friderik: Netty Dolinarjeva ne bo nikoli tvoja žena.

Baraga: Bo!

Baumgarten: Nikoli!

Baraga: Bomo videli, ali ne bo.

(Glasbeni premor)

D r u g i p r i z o r

Hofbauer: Naprej, v imenu božjem.

Baraga: Hvaljen Jezus, pater Klemen.

Hofbauer: Na vekomaj. O, Friderik, ti si.

Baraga: Motim, pater?

Hofbauer: Kdaj moti dobri Fridericus Carniolus?

Baraga: Danes sem pri svojih dobrih uršulinkah kar hitro opravil. Veš, od nekega bolnika prihajam. Z lestve je padel. Ne čuti nog. Moj Bog.

Baraga: Ko ne bi šlo za neko važno reč, vas ne bi motil niti zdaj, pater.

Hofbauer: Sedi tukajle. Čakaj, da vzamem stran tole torbo: nekaj krompirja in prekajenega za neko revo tam v Grinzingu. **(Premikanje)** Tako, zdaj pa lepo sedi, Friderik.

Baraga: Hvala, pater.

Hofbauer: Si žejen?

Baraga: Vašega nasveta, pater Klemen.

Hofbauer: Pa kozarca heurigeja, ne! Pravijo, da se človek od tega našega dunajskega vinčka zaljubi. (Natoči)

Baraga: Vsak čas bodo tri leta, odkar zahajam k vam, pater.

Hofbauer: Začelo se je s tisto prelepo spovedjo, ne?

Baraga: Zato me že toliko poznate, da bom šel naravnost ad rem.

Hofbauer: No, da slišimo, Friderik!

Baraga: V bogoslovje pojdem, pater!

Hofbauer (osuplo): Čakaj no —

Baraga: Še pred kakim mesecem sem tako rekoč stavil z nekim prijateljem, da se bom poročil.

Hofbauer: Saj, v Ljubljani te čaka nevesta, idealno dekle, kot si mi dal razumeti.

Baraga: Med nama bi moralo biti več, kakor je, da bi se mogla imeti za ženina in nevesto. A tudi ko bi bila med nama globlja čustvena vez —

Hofbauer: Kaj mi pripoveduješ! Kako pa ti je prišla ta misel?

Baraga: Nenadoma nekega dne v prejšnjem decembru. Kar preplavila me je: po končanih pravnih študijih stopim v bogoslovje.

Hombauer: Božji izvirnosti ni kraja, kadar kliče ljudi v svoj vinograd. Jaz sem bil na primer pek tam na Moravskem, preden sem postal duhovnik in redemptorist. A s tabo je drugače, Friderik: ti si dedič veleposestva tam na —

Baraga: Dolenjskem.

Hofbauer: In tista veleposest tam na Dolenjskem — graščina, vinogradi, gozdovi, si predstavljam — čaka vendar upravitelja.

Baraga: Saj, dobri profesor Dolinar mi je, prav s tega vidika svetoval, naj študiram jus.

Hofbauer: Zato ti bom rekel isto, kar sem rekel tvojemu kolegu Rauscherju: preden bomo govorili o kakšnem poklicu, boš lepo končal pravne študije. Ampak kako ti le prihaja za božjo voljo na misel duhovništvo?

Baraga: Svet se mi odtujaše s svojimi miki, pater.

Hofbauer: Saj ga res ni kaj prida. Revolucija v Španiji, nemiri po Italiji, potresi. Kakšna ne samo solzna, ampak tudi krvava dolina. Ampak cesta v božje kraljestvo pelje samo skozi njo. In če je ob njej graščina, Bog pomagaj: moral se boš pač zveličati kot graščak!

Baraga: Zveličati se kot graščak, to je že bolj komplicirano, pater.

Hofbauer: Pa si sploh pomislil, kam z veleposestvom, ko bi Gospod prav zares klical?

Baraga: Prepustil bi ga — formalno prodal — svaku, možu moje se-

stre Amaliije. Morda bi si pridržal bajto in si izgovoril letno rento...

Hofbauer: No, zaenkrat je aktualno samo eno: tvoj študij. Sicer pa: moliti, moliti, moliti. Predvsem pred Njim, prisotnim v zakramentu. Čeprav ti ni treba biti tako zatopljenemu, da bi ti be-rači kradli klobuk in ga zamenjavali s svojim...

Baraga: Zdaj si ga devljem predse, kadar adoriram, pater.

Hofbauer: Si povedal še komu tisto svojo namero?

Baraga: Amaliji, sestri.

Hofbauer: Na vsak način pomisli, da se utegneš lažje zveličati kot graščak kakor kot duhovnik.

Baraga: Vsekakor hvala za pomenek, pater. Svetleje mi je pri duši.

Hofbauer: Počakaj, lahko greva skupaj ven. Le kam naj dam stvari za tisto revico v Grinzingu... Pa še vrečko suhih krljev bi lahko gredoč izročil družinici na Grabnu... Ah, kar pod plašč bom stisnil vse skupaj, pa bo. (Šum papirja)

Baraga: Dajte meni, pater, ko imam proste roke.

Hofbauer: Bodoči doktor juris že ne bo nosil teh cul po cesarkem Dunaju!

(Glasbeni premor)

T r e t j i p r i z o r

(Vaški zvon: nato cikle na cesti)

Prva ženska: Bog daj dobro! Se je repa po dežju kaj zdebelila?

Druga ženska: Ah, naplevelila se je, da komaj vidim iz te gošče!

Prva ženska: Mar imate v Šmarju kakšno porcijunkulo, da spet zvoni?

Druga ženska: Odkar imamo novega kaplana, je tu pri nas kar naprej porcijunkula.

Prva ženska: Onega Baraga, ne?

Druga ženska: Odkar je on tu, je huje ko na Brezjah: pobožnost za pobožnostjo.

Prva ženska: Gor v hribe je prišel glas, da je spovednik, kakršnega nima Gorenjska.

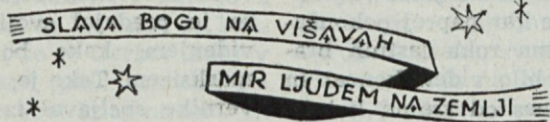
Druga ženska: Kaj spovednik, ljuba moja! Pridigar, da ga ni takega pod Stolum! Ljudje ne morejo vsi v cerkev, kadar pridiga Baraga. Seve, jezični dohtar je bil, preden je postal duhovnik.

Prva ženska: Pa je res, da je na Dolenjskem imel grad, a da ga je prepustil drugim?

Druga ženska: Mica, kuharica, mi je rekla, da se je odpovedal celo lastni renti 600 goldinarjev, ki si jo je bil prej izgovoril.

Prva ženska: Ampak toliko vam rečem, da kaj takega zmore samo Dolenjec: Gorenjec nikoli!

- Druga ženska:** Ondan se je od obhajila vrnil bos domov, ko je podaril čevlje nekemu beraču!
- Prva ženska:** Kaj pravite, ljuba moja: ali moreš biti takšen, če nisi na prav poseben način na božje udarjen?
- Druga ženska:** Pa mislite, da spi na postelji?
- Prva ženska:** Kje pa?
- Druga ženska:** Na deskah z nekaj slame, posteljo pa pušča lepo porgrnjeno. Kolikor seveda sploh spi. Kolikor ne piše.
- Prva ženska:** Piše?
- Druga ženska:** Neke pobožne knjige, pravijo. Klamfarskih prav gotovo ne!
- Prva ženska:** Tisto pa ne vem, če je prav naredil, ko je zapustil dekle, s katerim sta se več let razumela, kakor pravijo.
- Druga ženska:** Jaz pa tako mislim, da če bi bil prav fejest zaljubljen, gotovo ne bi bil šel v lemenat.
- Prva ženska:** Ja no, tako pravijo, da je bil že tik pred poroko. A če tako na tleh spi, potem res ni, da bi imel ženo.
- Druga ženska:** Kaj vse pravijo o njem! Celo duhovni!
- Prva ženska:** Duhovni, pravite?
- Druga ženska:** Mislite, da ga marajo?
- Prva ženska:** Seveda, tudi marsikateremu duhovniku se pretirano vi-
vi, če nekdo neprestano samo za dušami tišči...
- Druga ženska:** Povejmo po pravici: za napol zmešanega ga imajo! Seveda, oni bi radi kaj poflankirali okrog po farovžih, kaj potarokirali takole ob nedeljah popoldne, Baragu pa gredo po glavi samo duše, samo cerkev in bolniki.
- Prva ženska:** Je pa tudi res, da marsikateri mlad kaplan misli, da bo obrnil svet.
- Druga ženska:** Meni se pa fletno zdi, če skuša kdo kaj obrniti: vsaj manj dolgčas je na svetu, kaj?
- (Spet zvon)

Iz knjige Vinka Beličiča

Na pragu

(Nadaljevanje s prejšnje št. DŽ)

Nisem jaz edini, ki kar ne more pozabiti, kako je ljubljanski škof ob odprtem grobu imenoval Kocbeka pristnega kristjana, ki je opravil svojo dolžnost, vidca prihodnjih reči, bliskovit komet. Mogoče je pri tem mislil na Drugi vatikanski koncil. Ta koncil je, kot vemo, dokaj prejšnje trdnosti in enoumnosti postavil pod vprašaj. In tako se kdo od nas zunaj, ki so ga prizadele škofove besede, zdaj sprašuje: Smo mi, za izdajalce razglašeni, med vojno prav ravnali? In če nismo, kaj bi bili morali storiti v tistih okoliščinah, Strahopetno zatajiti svoje prepričanje? Brez odpora sprejeti laž in nasilje ter ukloniti vrat boljše vizmu, ki je prinašal jarem vsemu narodu? Kdo ve, mogoče bi bilo prelite manj bratovske krvi in zaslejanega manj sovraštva. Toda tedaj bi bili zares izdajalci vseh tistih, ki jih je kar naprej pokončevala brezčutna roka lastnih bratov in ji ni bilo videti konca! In komu bi danes od sramu kot izdajalci samih sebe, ker se nismo imeli poguma zoperstaviti, še mogli pogledati v oči? Žal se nam je bilo moč braniti samo s privoljenjem, z vednostjo in pod nadzorstvom okupatorja, ki nam je bil kot vrhovni oblastnik tudi dol-

žan pomagati. Toda on je imel svoje lastne interese. — Pa kaj vse to govorim tebi, ko pa si tako ko jaz in vsa naša generacija v dno duše zaznamovan s tistimi strašnimi leti!

Nadalje se ob škofovih besedah sprašujem, ali zasluži takšne laškave ocene človek, ki se je v usodnem času brez oklevanja postavil zoper navodila učeče Cerkve in zoper ravnanje domače hierarhije ter je politične umore tako ravnodušno sprejemal. Mar je bila naša takratna duhovščina res čisto brez pameti? Kocbek je leta 1937 preveč zviška prebral okrožnico Divini Redemptoris, kjer je bil tudi preroški stavek: „In če bi se kdo dal zavesti v zmo-to ter bi pripomogel, da bi komunizem zmagal v njegovi deželi, bo sam padel kot prva žrtev svoje zmote.“ Izkazalo se je, da smo mi pravilno slutili, za kaj gre v tistem krčevitem boju, Kocbek pa se je predajal svojim omamnim videnjem, kako bo pokristjanil marksizem. Tako je, sam tvegajoč, vernike speljaval iz varnega obzidja Cerkve v vihar, nevarnosti, preskušnje, kjer se jih je toliko zgubilo. Prav je, da mladi ohranjajo njegov spomin in občudujejo njegovo poezijo — sam sem bil pred petdesetimi leti eden velikih občudovalcev njegove v rja-

vo platno vezane Zemlje — usodno pa bi bilo, če bi odobraval in posnemal njegovo ravnanje. Saj Satan kar naprej nastavlja zanke, najrajši in najuspešneje pač tistim, ki so nadarjeni, visoko zazrti, ugledni in torej vplivni. Dobro veš, in od bliže ko jaz, kaj se danes dogaja v Latinski Ameriki.

Ob Kocbekovem grobu je škof navedel tudi mnenje nekaterih uglednih tujih teologov, da je bil pokojnik „največji živeči slovenski teolog“. Teologi z močjo vere in razuma in s pomočjo milosti premišljajo skrivnost Boga, kot se je razodel v Stari zavezi. Razčlenjujejo in tolmačijo Kristusov evangelij, ki je beseda božja. Njihova spoznanja preverja in sprejema učeča Cerkev — to se pravi papež skupaj s kardinali in škofi — ter jih kot verske resnice označuje ljudem, da se ne pogreznejo v ničevosti, praznini in brezupu svoje horizontalnosti, ko so bili vendar poklicani, da iz zemlje rastejo v kraljestvo angelov.

Da mi je izbirati med vojskujočo se Cerkvijo in teologi, bi se jaz odločil za Cerkev, ker je z njo Sveti Duh in bo ostal do konca časov. Ali se je Cerkev kdaj v čem bistvenem sploh zmotila? Pa tudi če jo je svet kdaj omamil in so njegovim mikom podlegli njeni slabotni pastirji, so jo na ves glas opomnili svetniki, da se je vrnila k sebi in se razbohotila v novi rasti. Tega in onega teologa pa je že pošteno zaneslo, zlasti kar zadeva Satana, pekel in večno

življenje. Kakšen priznava Satana samo v ljudeh, kot sta bila Hitler in Stalin. Kdo drug dvoumno trdi, da ga ni, pač pa da se vidi. Francoski laik André Frossard je za njegovo realno prisotnost nabral 35 dokazov iz sodobnega življenja. Najde se teolog, ki zanika, da bi bila vera v Satana — to se pravi upoštevanje njegove eksistence v človeški zgodovini — sestavni del krščanske vere; kar posloví se od njega! Drug znamenit teolog pekel sicer priznava, meni pa, da je čisto prazen. Neki še slovitejši mislec-duhovnik odkrito dvomi o posmrtnem življenju.

Tudi teolog je človek, posebno danes; in čim bistrejši je, čim uspešnejši in odmevnejši je s svojimi spisi in nastopi v današnjem tostransko usmerjenem svetu, bolj je podvržen trmi in napuhu. Napuh: prvi in najlepši med sedmimi naglavnimi grehi; njegov glasniki je Lucifer. Ošabnežovo geslo je: „Meni ne bo nihče pameti solil!“

Pred kakimi osmimi leti se je pri meni oglasil Gvido Tunejc, ko se je vračal z obiska v domovini. „Ko sem v Ljubljani obiskal Edvarda Kocbeka, svojega nekdanjega profesorja na bežigrajski gimnaziji,“ mi je pripovedoval, „sem mu ves čas govoril samo o ponižnosti. Ponižen človek se ne suče toliko okoli svoje 'astne osebe kakor on in ni sam sebi tako pomemben.“

Če v Sloveniji kdaj le zaveje svež veter in ljudje v zatohlino

začutijo okoli sebe kisik, se je treba zahvaliti pisateljem. Piše in tiska se nasploh ogromno. Vprašujem se, kdo utegne in zmore v sodobni naglici življenja toliko prebrati in prebaviti. Toda ena literatura ne pogreša ne kupcev ne bralcev: tista, ki odkriva dovčerajšnje tabuje medvojnih in zlasti povojnih let. To je leposlovje, ki se ne hrani toliko iz pisateljeve domišljije in znanja kot iz doživetij in spominov, iz prestanih telesnih in duševnih muk ter iz razočaranja. Ta literatura je oblastnikom žerjavica na glavo, a zadnja leta očitno nimajo več moči zoper njo. Pisateljska pričevanja o nekaterih zablodah in nasiljih sistema so danes edina politična opozicija. Saj postavljajo človeka pred vprašanje: Ali more biti sistem, v katerem se lahko dogajajo take stvari, dober in priporočljiv? Slovenci te knjige kupavajo in berejo — a hkrati ostajajo kar naprej bolni in razdraženi, ker jim sama ugotavljanja dejstev še ne morejo pomagati, ko pa so prikrajšani za volitve, na katerih bi „to vlado“ lahko vrgli.

Mi smo odraščali še ob literaturi, ki je človeka dvigala iz vsakdanjosti v neki smiselnejši in srečnejši svet. Svetloba in senca sta bili v nji pravično porazdeljeni. Vselej sem zavračal leposlovce, ki so poklicno kadili pobožnosti, poslušnosti, potrpežljivosti, a na vrh postavljali devištvo in torej najbolj videli grehe zoper čistost. Bilo je posiljevanje resnič-

nega življenja, pa tudi pačenje božjega nauka. Izumrli so, in rečem ti, da se meni ne toži po njih in seveda še manj po njihovih epigonih/epigonkah, pa čeprav so one vrednote grobo pregnili malikovalci nasladnega človeka.

Poznam to našo novo literaturo in njeno tematiko iz branja in odmevov. Poznam njene avtorje (stari so od 50 do 70 let) — ne morem molče mimo njih, čeprav bojo tebi na drugem koncu sveta malo ali nič povedala imena Jože Javoršek, Branko Hofman, Marjan Rožanc, Vitomil Zupan, Igor Torkar, Lojze Kovačič, Pavle Zidar. Ta sedmorica danes predstavlja najbolj aktualno in odzivno — ne trdim, da tudi umetniško najbolj zrelo — pripovedništvo v naši matični domovini.

Ko se mi zdaj vračajo v spomin njihove brutalno izpovedane lastne ali prikazane tuje grenke usode, šele vidim, kaj vse je Bog nam poražencem (pač iz ljubezni do nas) prihranil. Odrekel nam je dan zmagoslavja in prevzema oblasti, in tako nam je bilo prizaneseno, da bi si okryavili roke z maščevalnostjo in z medsebojnim obračunavanjem ali se osramotili z zaletelostmi. Zakaj človek, ki je prišel na oblast bolj s prevaro, taktiko in terorjem nego z orožjem ter je strastno uslužen svoji politični ideji, mora nujno zavreči vse moralne pomisleke in pohoditi vsako oviro. In tukaj pokajo kosti nasprotnikov in krivo- vercev.

Silovit je bil medvojni spopad

med brati iste krvi in istega jezika, a različne vere; končal se je s finalom v Kočevskem Rogu, Teharjih in drugje. Še hujši spopad pa se je kasneje vnel med brati iste fanatične vere v zemeljski raj. Iz minulosti sijeta dve grozi in mečeta senco na tiste, ki so nas poteptali in že spet dvigajo fanfare, zdaj v proslavo svoje štiridesetletnice. Ena groza so danes za sodno zmoto proglašeni dachauski procesi v Ljubljani — samo smrti so terjali štirinajst; druga pa je Kazensko taborišče Goli otok pod strmo obalo Velebita z baje tri do štiri tisoč mrtvimi.

O obojnem smo natanko in naravno poučeni. Pa ne po zaslugi zgodovinarjev, saj so ti — s kako častno izjemo — samo krotki služabniki politikov, če ne kar goli propagandisti. Bili so pisatelji tisti, ki od bolečine niso mogli dalje molčati! Kot gorska **soldanella nivea** prebode leđeno skorjo in zacvete, so vrtali in vrtali v led molka — in ga preklali. Nihče jih več ne utiša — natisnjena beseda vpije! Danes samo čakamo, kdaj in kje se bojo pojavile nove razpokline sistemu.

Mogoče pa čakamo preveč. Mnogi pisatelji, vsak po svoje ponižani in razočarani, namreč največkrat nimajo dobre besede ne za krščansko vero ne za moralo, pač pa so žaljivi do obojega. Ko se jim je sesula vera v mit, za katerega so trpeli in je kakšen tudi ubijal, ne zmorejo več nobene vere. In tako jim — moralnim anarhistom — preostaja le še živo-

tarjenje med alkoholom in butanjem ob stene starostnih nadlog.

Naj ta literatura — vanjo spada deloma tudi gledališki oder — sistemu še tako sprašuje vest in ga obtožuje, mi je ne moremo biti veseli. Saj ne pozna nobene ga izhoda, ne nakazuje nobenih upov in ne kaže nikakih idealov. V nji prevladuje nagonski zemeljski človek s svojo vulgarno besedo in dejanjem, slep in gluh za vse, kar ni čisto od tega sveta. Pojmi vzdržnost, sramežljivost, intimnost, dostojnost, odgovornost so zginili. O kaki svetosti ni več govora. Pisatelji kar tekmujejo, kateri bo v prikazovanju človekovega čutnega, zlasti spolnega življenja drznejši in izvirnejši. Na to smo se sicer sčasoma navadili in se ob znanih avtorjih samo še pomilovalno smehljamo, ko pa vse skupaj postaja že kar otročje snubljenje bralcev, takorekoč boj za kruh. Toda potem naletiš na kako novo ime in se zdrzneš pred svinjanjem, ki presega vsako mero. In v globini te strese misel, kako pogubno je lahko takšno pisanje, kadar ga dobi v roke doraščajoča mladina. Spomniš se Jezusovih besed: O kako lep je čist rod! In še: Gorje človeku, po katerem pride pohujšanje! So trenutki, ko me stisne skrb za prihodnost našega malega naroda. Saj je ljudi, ki z molitvijo, s postom in pokoro zadoščujejo za grehe drugih, zmeraj manj.

Zdaj pa je čas, dragi France, da končam to dolgo pismo. Bolj malo veselega boš našel v njem. V

nekem smislu je to tudi dobro: za primer, da bi se ti kdaj le oglasil domotožje. Tvoje, moje, naše Slovenije ni več nikjer, samo še v spominih živi. Stara pobožna imena krajev, prijazni, odkriti in veseli ljudje, neoskrunjeno podeželje — samo nekaj krutih let je bilo treba, in vso to Murnovo, Cankarjevo pa Župančičevo idilo so odnesla s sabo. Napočila je nova zgodovinska doba, nam skrajno tuja — in vendar tudi ta v božjih načrtih. V njih je bilo med drugim predvideno, da bo po vseh uradih, šolah, vojašnicah, tovarnah in kulturnih domovih, kjer se zbirajo in posvetujejo ter odločajo občani, visela na steni namesto razpela Maršalova slika: mladostna in lepa, kakor pesem, ki je donela na začetku in bo izzvenela s pevčevim grenkim odhodom v večnost, za njo pa bo ostalo dvajset milijard dolarjev dolga; in žalujočim ostalim bo začela pohajati sapa.

Jaz upam, da je v božjih načrtih tudi Slovenija, ki bo končno

imela središče in najvišjo postav v sebi, ne pa zmeraj stotine kilometrov daleč proč in torej izpostavljena tuji volji. Njena rešitev je biti sama na svojem in sama gospodariti s svojim — nesposobni in razsipni bratrance naj dolgove političnih tovarn sami plačujejo, kot vejo in znajo. Majhna, zaokrožena, zavestna nadaljevalka svoje srednjeevropske omike, nič več kolonija, nikomur več razen sama sebi odgovorna za svoje odločitve in za svojo usodo. In bo po črti čez vse mnogotere krivde stal na Ljubljanskem gradu obelisk narodne sprave, ko nikogar „naših“ in nikogar „njihovih“, obojih prestreljenih, ne bo več med živimi. Naši potomci bojo komaj še vedeli, kako smo dolga desetletja ko na verige priklenjeni psi srepeli in renčali drug v drugega, ko sta ene razdevala sovraštvo iz grižnje vesti, druge pa maščevalnost iz bolečine. Brez te vere bi bilo najinemu rodu življenje pregrenka čaša. Ne čutiš tudi ti tako?

Mednarodni kongres o družini

V Parizu je bil od 11. do 14. septembra 1986 9. mednarodni kongres o družini z naslovom Plodovitost ljubezni. Glavne teme so bile: Človek, ljubezen in smisel življenja; Ali je svet preobljuden?; Družina in družba; Ekologija ljubezni in protiživljenjska ekonomija; Naravno urejanje rojstev ter Družina, osnova človekove osebnosti. 45 strokovnjakov iz raznih držav, s področja teo-

logije, filozofije, zgodovine, sociologije, prava, ekonomije in medicine je 4 dni razgrinjalo svoje poglede na vlogo in pomen družine v današnjem svetu. Vsa razmišljanja so izzvenela v obrambo družine kot trdne osnovne celice družbe, nosilke temeljnih vrednot in najboljšega mesta za vzgojo otrok. Med najbolj znanimi predavatelji so bili dr. V. Frankl, dr. Nathanson (film Nemi krik), zakonca Billings in mati Terezija.

MATI TEREZIJA

MATI TEREZIJA IN DRUŽINA

Mati Terezija se vedno z ljubeznijo spominja svoje družine. To ni samo čustveno vračanje v oštvo in mladost, ampak je živa povezava s svojim virom.

Glavno mesto je v njenem življenju zavzemala mati, ki je bila plamen, ogenj in duša družine. Pogosto v izjavah omenja vlogo matere v družini:

„Nekoč sem v Londonu srečala fanta z dolgimi lasmi, ki je bil v nevarnosti, da se uniči z ma-

mili in alkoholom. Ustavila sem ga: ‚Tako mlad si še, ne smeš biti tako pozno na ulici!‘ On pa mi je odgovoril: ‚Mati me ne ljubi, ker imam dolge lase. Nimam kam oditi, zato stojim tu.‘

Uro kasneje sem šla zopet tam mimo, toda ni ga bilo več. Nekateri so mi rekli, da je vzel mamila in so ga zato odpeljali v bolnišnico, ker je bil v življenjski nevarnosti, morda je bil že mrtev.“

Nekoč mi je povedala tudi ta značilen primer:

„Neko 21-letno dekle se je razočarano poskušalo ubiti, ker jo je mati zjutraj ostro oštela. Ko so jo rešili, je v bolnišnici rekla duhovniku: ‚Mati me je napodila od hiše. Nisem vedela, kaj naj storim. Mislila sem, da je samomor najboljša rešitev!‘

Za mnogo trpljenja mladih so krive družine, posebno matere. Biti moramo kot matere za naše skupnosti, da bi postale srečne in vesele.“

Ko je v Oslu prejela Nobelovo nagrado za mir, je na vprašanje: Katera je največja nevarnost za mir danes? — takole odgovorila:

„Največja nevarnost za mir danes je splav, umor merojenega o-

troka; če namreč lahko mati uniči življenje, ki ga daje Bog, če je lahko mati krvnik svojemu otroku, kaj naj potem rečemo za druge umore v današnjem svetu? Zato se umori na svetu tudi vse bolj množijo.“

Čeprav je bila vsestransko zavzeta, je Mati Terezija vedno našla čas, da misli tudi na svojo družino. Ko je imela čas, je pisala materi Drani in sestri Agi v Albanijo, prav tako tudi bratu Lazarju v Palermo.

Zelo si je želela, da bi jih v življenju še enkrat videla. Leta 1960 je obiskala brata, njegovo ženo Marijo in hčer Ago z možem Bepom.

Prvo srečanje v Rimu (po letu 1924) je bilo zares pretresljivo. Ob tej priložnosti je Lazar omenil, da bi morali nekaj storiti za mater Drano in Ago v Albaniji, da bi jih lahko vsaj še enkrat videli:

„Tereza Gondja mi je rekla: ‚Ne obupuj, ker imam zdaj veliko prijateljev po vsem svetu.‘“

Lazar mi je pokazal pisma Drane in Age iz Tirane, glavnega mesta Albanije. Iz njih veje hrepenenje, da bi videli Gondjo in njega.

„Kako sem se razveselila, ko sem brala tvoje vrstice v pismu, kot bi te videla. Ne veš, kako te imam rada in kako lhrepenim, da bi te lahko spet videla, kot tudi naša draga mama, ki vedno drži na prsih tvojo fotografijo... Komaj čakam, da bom prišla in vas objela, da bi se z vami veselila,

toda mimiti mora še nekaj dni. Sam veš, kako sem potrta tu v samoti. Že sama misel, da ste pri nas in da vas bova nekoč videli, me veseli. Zato te prosim, piši mi...“

Od Gondje že dolgo časa nisem dobila nobenega pisma. Verjetno ima veliko dela in zame nima časa. Hvaležna sem ji, ker mi je obljubila, da me bo obiskala, ko pridem k vam. Veseli me, da je zdrava. Danes bom pisala tudi njej.

Objema vas in poljublja vaša Aga.“

Po vojni si je msgr. Branko Dorčić prvi dopisoval z Materjo Terezijo (leta 1962). V pismu jo je msgr. B. Dorčić obvestil o stanju v domači škofiji, o novih duhovnih poklicih, o obnovi cerkve Presvetega Srca Jezusovega v Skopju, ki jo ogroža Vardar s svojimi poplavami... — to je bilo pred katastrofalnim potresom poleti 1963, ki je cerkev tudi porušil.

Od Matere Terezije je dobil odgovor v srbohrvaščini, v katerem mu med drugim piše:

„Dragi častiti oče! Po triindesetih letih sem dobila pismo iz Skopja. Zato lahko razumete moje veselje. Hvala vam. Sveti Bog je blagoslovil Skopje. Mislim, da naši reveži, ki tako zelo trpijo, molijo za vas in za Skoplje. Veseli me, da imate toliko poklicev... Tu naša skupnost počasi raste. Zdaj imam sto devetindeset sester... Molite za naše nove hiše. Odkar sem tu v Indiji, mi ni

nihče več poslai lista Blagovest, tako da so ljudje v domovini popolnoma pozabili na Gondjo. Vi ste prvi, ki ste pisali. Molite zame. Prav tako prosim naše ljudi v Skopju, da molijo zame. Moja mama in sestra sta še vedno v Tirani. Samo dobri Bog ve, zakaj morata tako zelo trpeti. Gotovo mi njune žrtve pomagajo pri delu. Vse za večjo slavo božjo! Junija bo veliki dan za našo skopsko Cerkv: Presveto Srce Jezusovo. V tej majhni cerkvi, sem jaz prvič dobila svoj poklic. Molite zame in jaz bom za vas.“

V pismu 4. januarja 1970 ji Age piše o materi Drani:

„Mati je vedno slabša, tako, da me včasih ne pozna več. Zelo je shujšala, tako da ima zdaj le 39 kilogramov... Meni je dobro, toda težko.

Mama in Age“

Dne 14. decembra 1971:

„Dragi moji, midve sva kot vedno. Mamo je bolezen izčrpala... Zelo si želim, da bi bila blizu, da bi lahko pomagala in se veselila z vami. Ob Novem letu bom z mislimi in srcem z vami, tudi vi mislite na mamo in Ago...“

Od Gondje nisva prejeli nobenega pisma. Kot da se naju zaradi obilnega dela ne spominja več... Ko ji boste pisali, jo pozdravite v najinem imenu...

Mama — Age“

Lazar mi je pokazal veliko Draninih in Aginih pisem iz Tirane. Prav tako tudi pisma Matere Terezije iz Kalkute. To je eno najbolj ganljivih, v katerem mu ma-

ma Loke piše:

„Še eno željo imam, da bi vas še enkrat videla, preden umrem: tebe in tvojo družino, prav tako pa tudi mojo drago Ganxhe Gjyli“ (Gandja Gjuli je ljubkovalno ime).

Zaradi težkega položaja, v katerem se je nahajala njena družina, si je Mati Terezija zelo prizadevala, da bi jih še enkrat videla. Nekoč je odšla v albansko ambasado v Rimu v spremstvu sestre in gospe Eileen Egan, nadzornice načrta „Catholic Relief Services, United States Catholic Conference“ za Indijo in dolgotrajne prijateljice, ki nam je v Oslu sama pripovedovala: „Niti pogovarjati se miso hoteli z njo. Ko je Mati Terezija odhajala iz ambasade, sem jo prvič videla s solzami v očeh; ustavila se je, povzdignila oči v nebo in rekla: „Bog, razumem in sprejemam tvoje trpljenje, toda težko razumem trpljenje moje matere, ki v pozni starosti želi samo še to, da nas enkrat vidi!“...“

Čeprav na ambasadi mi ime-la uspeha, ni odnehala. Zdi se, da so se za stvar zavzele številne ugledne osebe v svetu, tako na primer: J. F. Kennedy, Charles de Gaulle, U Tant, Indira Gandhi in drugi, toda brez uspeha. Lazar pripoveduje:

„Nekega dne mi je Terezija rekla: „Do zdaj sem vse dosegla z molitvijo in ljubeznijo, toda še so zidovi in pregrade, ki jih niti ljubezen ne more zrušiti.“

Istega dne, ko je bila Mati Terezija v Albanski ambasadi v Ri-

mu in je prosila Boga za svojo staro mater, ji je mati Drana po svoji hčerki Age zadnjikrat pisala:

„Čeprav se ne moremo videti na tej revni zemlji, moja hči, se bomo prav gotovo srečali v nebesih...”

Dne 12. julija 1972 je Lazar Bojaxhiu prejel naslednji telegram: „Danes, 12. julija ob peti uri, je umrla mama

Age“ (Tirana št. 282)

To je bil hud udarec zanj in za vso družino. Tereziji je poslal telegram:

„Moli za mamo, ki je umrla 12. julija

Lazar.“ (Palermo, 14. julija 72)

Ko je prejela telegram, se je v kapelici dlje časa zatopila v molitev.

Najbolj težko je bilo Age, ker je

ostala v Albaniji sama in ni imela nikogar. Živel je navezana na mater, ki je še mlada postala vdova.

V pismu 27. maja 1973 piše:

„...Dragi moji, zelo mi je dolgčas, odkar sem ostala brez naše mame. Tako si jo želim, ona pa je odšla in se ne bo nikoli več vrnila... Upam, da bom lahko dobila dovoljenje in odšla k vam, da mi bo lažje... Gondja mi ni pisala. Kot da je pozabila na svojo sestro. Pozdravite jo, ko ji pišete...”

Age“

Tudi ta želja se Age Bojaxhiu ni nikoli izpolnila. Umrla je, ne da bi videla Lazarja in sestro.

Zares mučeniška družina, v življenju razkropljena na različne strani. V človeških očeh je to težka usoda.

ZVRHANO PRGIŠČE

Prve dni
sem ljubil
čarno zarjo
vsak večer.

Pozneje
sem hrepenel
za krivino obzorja,
romal z ognjenim ptičem
v novo jutro.

Ko pa je sonce
umiralo
vsak dan prej
ter so se evkalipti
zaprli v molk
že opoldan,
sem štel zvezde

v puščavskih nočeh
v mrtvi temi
nedosežnega časa
neba.

Zdaj
ne vrezujem več
v popotno palico
novih dni,
samo sledim
praznim trenutkom,
ki prihajajo
in se poslavljajo,
dokler ne napolnijo
zvrhano prgišče
s časom
žejnim ustom
v napoj.

Tine Debeljak ml.

Premakljivi svečnik

Babica je šele po dolgem času premagala odpor in se je z Janezkom odpravila k svojemu zetu Janezu. Hodila sta peš dobri dve uri in pol. Babica je med potom malemu neprestano govorila, kako naj bo previden, naj pazi, kaj bo rekel in kako se bo obnašal, kajti bala se je, da njen mali ne bi pred onima dvema veljal za napol divjaka in nevzgojenega te-
lebona.

Janez je taščo že od daleč opazil in jima je hitel naproti:

„Za božjo voljo, mati, niste mogli sporočiti, da pridete? Prišel bi po vas s kolesljem. Vi pa na tako dolgo pot kar peš, to je še za mladega človeka daleč.“

„Tudi jaz še nisem tako stara, da tega ne bi zmogla, čeprav imam že precej let.“

„No, seveda, seveda, toda morali ste hoditi počasi že zaradi tega mojega malega.“ Objel je fantiča nevajeno in nerodno, toda drugače ni znal.

„Čakaj, da te vzamem na rame, saj si si že noge zbrusil na tej dolgi poti. Vsaj ta majhen košček poti naj te nesem.“

Malemu je bilo nerodno visoko na očetovem hrbtu, obenem pa se je počutil imenitno, da je tako visoko in tako zviška gledal naokrog. Tudi babica je bila nekje globoko spodaj.

Ko so stopili v hišo, je malemu ponudil skodelico mleka, materi pa kozarček dobre slivovke:

„Zagreti ste in vam bo dobro delo, da se ne prehladite. Kar spijte na dušek. In usedite se, saj ste gotovo zelo utrujeni.“

„Ni take sile,“ je rekla babica počasi in dobro se ji je zdelo, da je na skrinji še vedno slika njene hčerke, Janezove pokojne žene, in zopet se ji je nekam zagrenilo, ko se je spomnila, da bo v kratkem v tem domu namesto njene hčerke gospodinjala in morda tudi gospodarila druga, tuja, trda, neverna ženska, o kateri si vse doslej babica ni mogla misliti nič dobrega.

Moj Bog, ko bi hčerka še žive-
la, s kakšnim veseljem bi prihajala sem na hrib! Zdaj bi bilo tu že polno otrok. Pa ne tujih, njenih, njene krvi in njenega rodu. Še dobro, da je vsaj enega ime-

la. Še tega ji hočejo odtujiti, ona pa pri tem celo pomaga, saj ga je s tem namenom privedla v to zdaj že odtujeno hišo.

Janez je nekaj brkljal v shrambi, ko je stopila čez prag Barica, mlada, živahna in nasmejana.

„Dober dan, mati! Lepo, da ste prišli malo sem gor k nam in ste še malega privedli s seboj. Ti si Janez, kajne?“ je vprašala dečka, ki se je skrival za babičin hrbet in ni hotel odgovoriti. Babica je mislila, da ima pred seboj Roziko, čeprav ji ni šlo v račun, da je tako mlada in otroško brezskrbna v besedah in vedenju. Zato niti ni odzdravila, samo z roko je iskala Janezka, da bi ga privila k sebi in ga obvarovala pred to uročeno prijaznostjo, za katero se skriva Bog ve koliko nevarnih pastí.

„Saj boste danes ostali tukaj? V enem dnevu ne morete te dolge poti prehoditi dvakrat. Oglaste se tudi malo pri nas v župnišču, saj se z mojim bratom že poznata.“

„Z bratom? Kakšnim bratom?“

„Z župnikom. Saj je bil že pri vas. Zaradi tegale dečka, Janezka.“

„A, vi ste župnikova sestra? Jaz pa sem mislila...“

„Kaj ste mislili? Saj že vem, mislili ste, da sem jaz Rozika? Ne, ne. Ona je večja od mene in mnogo močnejša. Sicer je pa tako tudi prav, posestvo je veliko in dela vedno prek glave. Če pridete k nam, vas bom z njo seznanila. Dobra ženska je in Janezu gotovo ne bo žal, da jo jemlje. Kaj pa

naj na takem posestvu sam počne? Včasih mu tudi sosedje kaj pomorejo, toda saj veste, kako je s tem. Prav takrat ne dobiš nikogar, ko bi ga najbolj potreboval. Janez,“ je zaklicala v kamro, „prinesi vendar materi in malemu kaj! Gotovo sta lačna po tako dolgi poti. Jaz samo malo domov skočim. Takoj bom nazaj.“ In že je odhitela, da je soba zopet postala tiha in samotna.

Komaj se je babica malo razgledala, že se je Barica vrnila in privedla s seboj Alenko in Aleša.

„Da ne boš sam med odraslimi, sem ti privedla družbo, Janezek. Pojdite ven in se igrajte, da se bodo mati spočili.“

Alenka in Aleš sta pozdravila z dober dan in v zadregi obstala pred Janezkom, ki se je vse bolj umikal za babičin hrbet.

„Saj res. Najprej vas moram vendar seznaniti. Glejta, mati in Janezek, tole je Alenka, tale manjši pa je Aleš. Dajta roko najprej materi, potem pa Janezku, saj ste prijatelji.“

Alenka je stegnila roko proti babici, ki je počasi in z obotavljanjem segla otroku v roko in jo takoj umaknila. Janez pa je gledal izpod čela in ni bil voljan stegniti svoje drobne roke v prijateljski prijem, toda Barica je prijela njegovo desnico in jo položila najprej v Alenkino, potem pa v Aleševo.

„Tako, seznanili ste se, zdaj se pa lahko greste igrat. Pojdi, Janezek, saj te bodo babica poklicali, ko te bodo hoteli imeti pri se-

bi. "Janezek pa je še dalje stal in se ni premaknil, dokler mu ni babica nekoliko nasršeno rekla:

„No, pa pojdi, če že mora biti.“

„Gremo se loviti,“ je predlagal Aleš.

„Si nor? Ne veš, kako dolga pot je naredil Janezek? Zdaj naj bi pa še tekal?“ ga je pokarala Alenka.

„Potem se pojdimo pa skrivat.“

„Janezek se tu še ni skrival in ne pozna skrivališč, to ne bi bilo po pravici.“

„Pa kamenčke delimo,“ je predlagal Aleš.

„Si ti pameten, Aleš! Trije smo. Eden bo delil, eden bo roke držal, tretji pa ugibal? Kaj pa naj ugiba, če ve, kdo ima kamenček?“

„Pa si ti kaj izmisli, če ti vse boljše veš.“

„Naj Janezek pove, kaj bi se igrali. Kaj se znaš igrati, Janezek?“

Janezek je premišljal to in ono, pa mu ni padlo nič pametnega v glavo, saj se doslej nikoli ni igral, vsaj ne z drugimi. Če je kdaj zasedel med otroke, je navadno stal nekje ob strani in gledal, kako se igrajo, sam pa se igre ni udeležil. Najprej zato ne, ker ga ni nihče povabil, kajti vsem se je zdel še premajhen in preveč boječ, pa tudi če bi ga povabili, vabila ne bi sprejel. Ker je bil redkokdaj med otroki, je bil premalo družaben. Nazadnje mu je nekaj prišlo na misel in je rekel:

„Pojdimo se drevesa ugibati.“

„Kaj pa je to? Tega pa midva ne veva. Razloži nama.“

„To se lahko igra v gozdu ali sadovnjaku, kjer je dosti različnega drevja. Enemu zavežemo oči, potem pa mora s tipanjem in duhanjem uganiti, katerega drevesa se je dotaknil.“

„Ja, pojdimo se to, pojdimo,“ je ploskal ves navdušen Aleš, ki je bil vedno vnet za vse, kar je bilo novo, Alenka pa se je rajši držala stvari, ki jih je že poznala, in je kakšne posebne novosti niso preveč mikale. Toda zdaj ni smela biti nevljudna in je tudi ona privolila.

„Dobro, pa se gremo to, drevesa ugibati, če nam nič drugega ne pride na pamet. Kdo bo prvi ugibal?“

„Moramo ga izžrebat,“ je rekel Janezek. „Iskati mora tako dolgo, dokler ne ugame, pri katerem drevesu stoji, katerega drevesa se je dotaknil.“

„Kako pa naj žrebamo?“

„Štejemo do tri in pri tri mora vsak pokazati nekaj prstov, kolikor hoče. Še prej pa vsak pove, ali hoče biti par ali nepar. Prste preštejemo in če so na par, ugibata tisti, ki je rekel, da bo par.“

Prvi je bil na vrsti Aleš. Blo-dil je po sadovnjaku in dolgo isk-al drevo, ko ga je našel, pa ni kakor ni mogel ugotoviti, kakšno je. Zanj je bilo drevo drevo in vsa drevesa so mu bila z zavezanimi očmi popolnoma enaka. Po dolgem iskanju je pri nekem drevesu kar tako rekel, da je češnja, in res je bila.

Drugi je bil na vrsti Janezek. Kakor je bil še majhen, je imel

glede drevja veliko izkušenj. Ni poznal dreves samo po drevesni skorji, ali je gladka, hrapava, razpokana, razbrazdana, poznal je drevo tudi po vonju, saj češnjevo deblo čisto drugače diši kakor recimo slivovo ali kostanjevo. Pa če drevesa tudi ne bi poznal po vonju, bi ga poznal po tem, kako v njegovem vejevju šumi. Breza se glede tega čisto jasno spozna od bukve ali katerega koli drevesa s širokim listjem. Babičina hiša je bila blizu gozda in Janezek je nešteto krat nastavljal uho k deblom in poslušal. Tako je sedaj z zavezanimi očmi z lahkoto prepoznaval drevesa, kakor da jih vidi z očmi, da sta Alenka in Aleš sumila, da goljufa, in sta ponovno in ponovno preizkušala rutico, s katero je Janezek imel zavezane oči, če ni morda v njej kje kaka luknjica, skozi katero drevo vidi.

Igra je bila izredno napeta in ure so kar tako brzele mimo, dokler ni prišla Barica in rekla Alenku in Alenki:

„Zdaj ste se pa že gotovo dovolj naigrali. Zdaj pa vidva Janezka povabita k vam in ga pokažite vajini mami. Mama bi ga gotovo tudi rada videla.“

In so šli. Janezek nekoliko obotavlja in samo živahna igra, ki se je na domislil, je pripomogla k temu, da je šel z otrokoma v neznan, saj ga je babica pred neznanim vedno svarila, ker je povsod videla nevarnost zanj.

Rozika je nekaj likala, ko sta ji njena dva predstavila novega prijatelja:

„Mama, to je Janezek. Babica ga je pripeljala. Igrali smo se. Kako se Janezek zna igrati, če bi ti vedela!“

„Lepo, da sta ga pripeljala k nam. Daj mi roko, Janezek.“

Janezek se je malo obotavljal, potem pa stegnil roko.

Rozika jo je vzela v svojo, najprej z drugo roko pobožala dečkovo roko, potem pa segla do njegovega lica in ga prijazno in nežno pobožala.

„Priden si, Janezek. In dobro babico imaš, da te je pripeljala sem gor. Če se z babico ne bom srečala, ji povej, da se ji lepo zahvalim za to. Boš povedal?“

Janezek je prikimal.

„Zdaj ste pa gotovo lačni, otroci. Vsak dobi skodelico kave in žemljo. Če bo ena premalo, dobite dve in dve skodelici kave. Kdaj sta pa šla od doma z babico?“ je spraševala med tem, ko je na mizo polagala posodo. Ker pa je Janezek odgovarjal zelo na kratko ali sploh samo s kimanjem, ni hotela siliti vanj, ampak je na marsikatero svoje vprašanje odgovorila kar sama. Otroci so pili kavo in s tekom pospravljali žemlje. Aleš in Alenka pa sta kar naprej navdušeno govorila o igri in hvaleh Janezka, kako dobro pozna drevesa.

„Samo povoha ga, pa že ve, kaj je,“ je rekla Alenka.

Popoldne je babica hotela na vsak način domov, vendar je zet ni pustil, in ker ji je tudi Barica prigovarjala, je končno privolila, da ostane do naslednjega dne.

„Samo zaradi malega, ker je gotovo zelo utrujen,“ je rekla, v resnici pa jo je razganjala radovednost, da bi videla Roziko, kajti prisojala si je zmožnost, da jo bo na prvi pogled pravilno ocenila in bo takoj vedela, ali bo Janezku dobra ali slaba mačeha.

Proti večeru jo je Barica zvalila k sebi v župnišče in v veži se je kakor naročeno srečala z Roziko, ki je hotela mimo, pa jo je Barica ustavila.

„Rozika, to so Janezkova babica.“

Rozika se je ustavila, za kratek trenutek izgubila hladnokrvno prisebnost, pa jo je takoj zopet našla. Stopila je k babici in čisto nič narejeno dejala:

„Dober dan, mati! Lepo, da ste prišli obiskat Janeza. Rad vas ima in ste ga z obiskom gotovo razveselili. Stopita malo k nam, vama bom postregla s kavo.“

„Barica me je povabila in sem prišla k njej.“

„Dobro, dobro. Pa se malo pogovorite. Saj se bomo še kaj videli. Do takrat pa zbogom.“ In je odšla nekam ven.

Pozno v noč je babica premlevala to srečanja in si nikakor ni mogla priti na jasno, ali naj zaupa tej krepki ženski, ki je njeno nekoliko neprijazno odklonitev vzela tako preprosto in brez zamere. Ali pa je samo taka potuhnjenka, na videz vsa polizana in gladka, skriva pa kremplje, ostre in nabrušene, in jih bo o pravem času uporabila? Ne sicer proti njej, babici, njej ne more nič, toda proti

temu sirotku, Janezku, ne bogle nemu otročku, ki ji bo že čez nekaj mesecev prepuščen na milost in nemilost, da bo lahko z njim počela, kar se ji bo zljubilo. Babico je njena gotovost, da na prvi mah spozna človeka, pustila na cedilu in je vso noč omahovala zdaj na to, zdaj na ono stran.

Doma se je pa Janezku večkrat stožilo po Alenki in Alešu in je babico spraševal:

„Babica, kdaj bova spet šla k atu? Tam imajo toliko dreves!“

„Tu imaš cel gozd, pa nisi zadovoljen in si želiš nekaj piškavih dreves. Bova že šla, ko bo čas za to.“

„Toda kdaj bo čas za to, babica?“

„Ah, kdaj! Ko se maček obuje.“

Vino

V majhnem trgu, pravzaprav v strnjeni vasi nedaleč od Nazareta obhajajo gostijo. V Kani Galilejski. Točijo vino, temno, težko, počasi se prelivajoče kakor težek sok, kakor gosta rdeča kri. Prilivajo mu vodo, da preveč in prehitro ne upijani. Čez nekaj časa Marija, vsa dobra in skrbna, opazi, da mehovi mlahavo ležijo prazni in bo vino zdaj zdaj pošlo. Kdo naj zdaj pomaga, da ne bo sramote? Njen sin Jezus. Edini on more v tej stiski priskočiti na pomoč. Njegova ura še ni prišla, toda na prošnjo matere pospeši

uro svojega delovanja. Mehovi so sicer še vedno prazni, toda obilni, težki trebušasti kamnitni vrči so polni najboljšega vina, da se čudi starešina in se čudijo svatje. Samo Marija se ne čudi. Ona dobro ve, zakaj je rekla Sinu: Vina nimajo.

Vino je znamenje opojnosti, nikakor pa znamenje pijanosti ali nezmernosti; znamenje polnosti, radostne brezskrbnosti, ko pozabiš na svoje skrbi in izgine breme za jutrišnji dan, kajti dovolj je dnevu njegova lastna teža.

Jezus gostom privošči veselje, razigranost, pozabljenje njihovega težkega, trdega življenja. Življenje jim hoče olajšati z upanjem, s trdno vero, da tudi trpljenje in trud imata svoj smisel, da je končno vse dobro, kar je Bog ustvaril.

Že tu na gostiji, na začetku svojega delovanja da slutiti, da je navsezadnje on, Jezus, tisto vino veselja in neskalske radosti, ki bo toliko src osrečilo ne samo za vse življenje, ampak za vso večnost, ki bo tolikim ljudem pomenilo opoj nad radostjo življenja tudi takrat, ko bodo v najhujšem trpljenju in preizkušnji. Kdor se bo opajal s tem božjim vinom, bo kakor na menehni gostiji, kjer ne bo mogel biti žalosten in potr, saj bo ob njem ženin, vir vsakega veselja.

Na vzhodu je vinska trta bila znamenje nesmrtnosti in neminljivosti življenja. Vinska trta s svojimi sadovi je bila tako v stari kakor v novi zavezi znamenje

božjega ljudstva. Ko preroki v stari zavezi govorijo o vinogradu, mislijo na božje izvoljeno ljudstvo. Dobro obdelan in lepo oskrbovan vinograd je podoba Izraela, za katerega skrbi sam Bog. In tožba nad opustošenim vinogradom, ki so mu porušili stolp, podrli ograjo in ga potepali, je tožba nad opustošenim božjim ljudstvom in njegovim templjem.

Tudi Jezus je trta znamenje, saj pravi: Jaz sem trta in moj Oče je vinogradnik. In vsako mladiko na meni, ki ne rodi sadu, odstrani; in vsakdo, ki rodi sad, otrebi, da rodi še več sadu. In na drugem mestu pravi Jezus o sebi: Jaz sem trta, vi mladike, da nam je jasno predočil, kako moramo biti vanj vcepljeni, vanj vraščeni, da bomo mogli opravljati dobra dela, ki imajo vrednost pred Bogom.

Od davnih časov je vino simbol krvi. Ko stara zaveza slika odrešenika, ki bo moral vzeti nase našo krivdo, ga slika kot tlačilca grozdja: V vinu bo pral svojo obleko in v krvi grozdja svoje oblačilo, pravi prva Mojzesova knjiga. In v srednjem veku so Jezusa radi slikali, kako s svojimi nogami tlači grozdje, toda njega samega pritiska in ga do smrti stisne težki les stiskalnice: To je seveda prisposoba, stiskalnica je znamenje za križ, ki je obenem znamenje trpljenja in zmage. Toda tlačilec ustvarja tudi edinost, kajti iz nešteti jagod iztisne sok v nedeljiv mošt.

Tako edinstvo je hotel Jezus, zato je vzel za znamenje svoje krvi vino, ki je iz mnogih jagod, toda zdaj je ena sama opojna tekočina, ki daje življenje in radost. Če smo pripravjeni na to, nas Gospodova kri popolnoma preplavlja in povezuje v eno samo enoto božjih otrok.

Vino je sad trte in dela človeških rok, zato tudi spremenjeno v Kristusovo kri učinkuje po trti — Kristusu in po naši ljubeči pripravljenosti. V vinu je voda in luč, dve praprvini življenja, ki

sta po delovanju božjega duha postali nova stvar — vino, ki je po Kristusovi besedi postalo njegova kri, da sedaj lahko dobesedno molimo: Kri Kristusova, napoji me!

Pri darovanju mašnik vinu prilije malo vode. Vino pomeni Kristusa, voda pomeni nas. In kakor se teh nekaj kapljic vode v vinu popolnoma porazgubi, ali bolje: se čisto priliči vinu, tako naj bi se mi priličili in postali podobni Jezusu Kristusu.

Lojze Kozar

Novice IZ SLOVENIJE

Umrli duhovniki

Angel Batič

12. avgusta so v Lokavcu pri Ajdovščini pokopali 57-letnega upokojenega župnika Angela Batiča. Rojen je bil v vasi Gorenja, župnija Lokavec, v duhovnika posvečen 1958, župnikoval v Temnici na Krásu, nato bil prefekt v malem semenišču v Vipavi, župnik na Šentviški gori; nato zaradi bolezni kaplan v Tolminu in nazadnje župnik v Štomazu. Lani je zaradi bolezni prosil za razrešitev in se šel zdraviti v Ljubljano. Bil je izrazita duhovniška osebnost, po-

sebej se posvečal doraščajoči mladini. Zelo veliko je bral in bil kulturno razgledan.

Msgr. Anton Tomažič

13. avgusta je umrl v Žičah msgr. Anton Tomažič, bisernomašnik, upokojeni župnik. Rojen je bil 1895 v župniji Sv. Miklavža pri Ormožu, bil 1923 v Mariboru posvečen, bil kaplan v Rušah in na Pristavi, od 1. 27. župnik v Žičah. Tam je zgradil katoliški prosvetni dom. Več let je oskrboval tudi sosednje župnije in bil veliko let prodekan konjiške dekanije. Bil je mož nesebičnega da-

rovanja, molitve, dela in reda. Ure in ure je molil pred Najsvetejšim. Do zadnjega je pozorno spremljal dogajanja v vesoljni Cerkvi. Bil je nečak raj. škofa Tomažiča.

Dr. Ivan Zelko

13. avgusta je v Špitaliču umrl zlatomašnik Ivan Zelko. Rodil se je 1912 v Črenšovcih, bil 1935 v Mariboru posvečen. Po kaplanskih letih je bil 40 let župnik v Špitaliču. Veliko se je posvečal mladini, bil vnet pridigar in hkrati je predaval cerkveno zgodovino na Teološki fakulteti v Mariboru. Večkrat je predaval tudi na raznih zgodovinskih simpozijih, bil sodelavec SAZU, pisal v strokovne liste ter izdal 6 samostojnih del.

Msgr. Anton Smerkolj

1. septembra je umrl msgr. Anton Smerkolj, stolni kanonik in župnik v Ljubljani. Rojen je bil 1922 v Šentožboltu, maja 1945 se je z ljubljanskim semeniščem umaknil pred partizani čez Koroško v Italijo, končal študije v Pragli in bil posvečen 1946 v Monte Ortone. Prvo službo je dobil v Dolini pri Trstu. Ko je šel 24. maja 1948 maševat na podružnico Socerb, je bil ugrabljen ter prepeljan v Jugoslavijo in je 7 mesecev prebil v zaporu v Kopru. Nato je postal kaplan, upravitelj in župnik v Zagorju. 1967 je bil imenovan za stolnega kanonika in župnika v Ljubljani. Istočasno je postal arhidiacon za mesto Ljubljana in dekan mesta. Pri stolnici je uvedel vsakoletni katehumenski tečaj in prvi v nadškofiji začel tudi z neokate-

humanatom. Deloval je tudi v različnih svetih, zlasti v katehetskem in pastoralnem. V stolnici je nape-ljal ogrevanje, uredil prezbiterij, obnovil freske in ves sprednji del stolnice. V Družino je pisal misli k nedeljskim mašnim berilom in jih kasneje izdal v 3 knjigah.

Franc Gombač

27. avgusta je umrl Franc Gombač, duhovnik koprške škofije, upokojeni župnik iz Zagorja na Pivki. Rojen je bil 1921 v Zarečju pri Ilirski Bitrici, bil posvečen 1946, deloval v Hrušici, na Golcu, v Slivju in v Zagorju na Pivki. Bil je blagega in mirnega značaja, rad je prepeval, skrbel za lepoto in urejenost cerkva in za lepoto bogoslužja.

Medfakultetni ekumenski simpozij v Stični

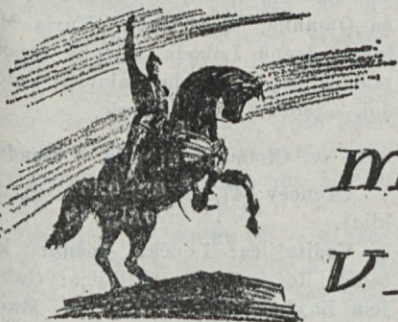
V cistercijskem samostanu v Stični je potekal od 22. do 26. septembra 1986 7. medfakultetni ekumenski simpozij. Organizirala ga je Teološka fakulteta v Ljubljani z od-delkom v Mariboru. Okrog 80 udeležencev je razpravljalo in premišljevalo o temi: „Skrivnost Cerkve in službe v Cerkvi.“ Simpozij prirejajo teološke fakultete iz Ljubljane, Beograda in Zagreba. Od Slovencev so predavali: dr. Franc Perko (She-ma zgodovinskega razvoja rimskega primata) dr. Stanko Janežič (Problematika služb v ekumenskem dialogu), evangeličanski duhovnik Ludvik Jošar (Skrivnost Cerkve in službe v cerkvenih skupnostih, ki so izšle iz reformacije), dr. Stanko Oj-

nik (Teološke osnove cerkvenih služb v novem Zakoniku cerkvenega prava) in dr. Anton Stres (Marksistično in krščansko pojmovanje skupnosti).

Teološki tečaj za izobražence

Od 10. do 21. novembra je bil v dvorani Teološke fakultete v Ljubljani teološki tečaj za študente in izobražence z naslovom „Za svet zavzeto krščansko“. Predavali so: dr. Janez Juhant, Cerkev in politika dr. Rudi Koncilija, Duhovna zmaga

nad socialno stisko, dr. France Bučar, Slovenski kristjan v Cerkvi in družbi; Viktor Blažič. Za narodov blagor; dr. Jože Krašovec, Božja in človeška pravičnost; dr. Alojzij Pirnat, Mesto ženske v Cerkvi in teologiji; dr. Zdenko Roter, Moderna družba in verska svoboda; dr. Janez Gril, Vzgoja za mir v nemirnih časih; dr. Metka Klevišar, V službi bližnjega; dr. Anton Stres, Človekove pravice v luči krščanstva. Predavanja so bila zvečer od 19.30 do 23. ure.

med nami v Argentini

Slovenske sobotne šole v Argentini v šolskem letu 1986

OSNOVNE ŠOLE

Balantičeva šola v San Justu

Učencev: 85 (46 dečkov in 39 deklic).

Voditeljica: Angelca Klanšek; ka-
tehet: dr. Alojzij Starc; učiteljice:
Kristina Jereb, Danica Malovrh, Ire-
na Poglajen, Mirjam Oblak, Marija
Zupanc; Jožica Malovrh, Kristina
Grilj in Magda Zupanc; petje Anica

Mehle, Andreja Selan, telovadba Ju-
re Urbančič; pom. učit. zboru: Ivan-
ka Puhek; predsednik šol. sveta: I-
van Zupanc.

Baragova šola v Slovenski vasi

Učencev: 62 (27 dečkov in 34
deklic).

Voditelj: prof. Franci Sušnik; ka-
teheta: Jaka Barle in Janez Petek;
učiteljice: Marta Čampa, Marija Než-

ka Levstek, Beti Kalan, Nežka Kalan, Marija Rozman, Veronika Gerkman, Marjeta Gerkman; preds. šol. sveta: Stane Mehle.

Cankarjeva šola v Berazateguiju

Učencev: 4 (1 deček in 3 deklie).

Učijo: France Vitrih, Monika Vitrih in Pavlinka Korošec.

Jegličeva šola v Slovenski hiši

Učencev: 17 (9 dečkov in 8 deklie).

Voditeljica: Marjana Batagelj; katehet: France Cukjati; učiteljici: Marjeta Dobovšek in Eva Schiffner; knjižničarka: Alenka Godec; preds. odbora staršev: Janez Mežnar.

Tečaj za špansko govoreče učence: 12 učencev (7 dečkov in 5 deklie). Voditeljica: Marjana Batagelj, učiteljici: Lučka Jereb in Irma Pérez.

Jurčičeva šola v Carapachayu

Učencev: 28 (16 dečkov in 12 deklie).

Voditelj: Aleksander Pirc; katehet: Matija Borštnar; učiteljice: Mara Pleško, Ani Klemen, Janez Škulj in Marija Korošec. V šol. svetu: starši Stanič, Golob in Žnidar.

Prešernova šola v Castelarju

Učencev: 55 (25 dečkov in 32 deklie).

Voditeljica: Mija Markež; katehet: prof. France Bergant; petje: Anka Gaser; učiteljice: Veronika Zorc, Monika Kenda, Nadica Grohar; vrtec: Lučka Češarek; telovadba: Danica Jerovšek; preds. šol. sveta: Janez Jelenc.

Rožmanova šola v San Martinu

Učencev: 39 (24 dečkov in 15 deklie).

Voditeljica: Katica Dimnik; katehet: dr. Jure Rode; učiteljice: Bernarda Ziherl, Ana Marija Podržaj, Regina Truden in Metka Kahne; petje: Marjeta Boltežar; preds. šol. sveta: Cirila Žužek.

Slomškova šola v Ramos Mejiji

Učencev: 60 (29 dečkov in 31 deklie).

Voditeljica: Helena Malovrh; katehet: Jože Škerbec; učitelji: Marjan Loboda, Kristina Breznikar, Saša Omahna, Vladi Selan, Karla Malovrh, Irena Loboda, Alenka Smole, pomočnica: Gabrijela Malovrh; preds. šol. odbora: Lojze Lavrič.

Šola sv. Cirila in Metoda v Mendoza

Učencev: 47 (26 dečkov in 21 deklie).

Voditeljica: Lenčka Bošnar; katehet: Jože Horn; učiteljice: Gabrijela Bajda, Jadranka Ovčjak, Maruška Štirn; petje: Marjanca Bajda.

V tečaju za špansko govoreče otroke: 18 učencev (7 dečkov in 11 deklie); učiteljice: Nežka Bajda, Klavdija Grebenc in Veronika Ovčjak.

Krekova šola v Tucumanu

Učencev: 5 (1 deček in 4 deklie). Voditeljica: Jožejka Žakelj; verouk: inž. Jože Žakelj; učiteljici: Marija Kinkel in Danica Draksler.

Aljaževa šola v Bariločah

Učencev: 5 (2 dečka in 3 deklie). Voditeljica: Milena Arko; uč-

teljici: Marjana Marn in Zalka Arnšek.

Trdinova šola v Miramaru

Poučuje občasno župnik Boris Komman.

SREDNJEŠOLSKI TEČAJI

Slovenski srednješolski tečaj
ravn. Marka Bajuka v Slovenski hiši

Ravnateljica: dr. Katica Cukjati; profesorji: prof. Tomaž Debevec, Luka Debevec, Tine Debeljak ml., Marjan Hribar, prof. Mirjam Jereb-Batagelj, Andrej Krečič, dr. Marko Kremžar, Pavlinka Korošec, lic. Albin Magister, lic. Franci Markež, Metka Mizerit, prof. Cvetka Pavlovčič, Lojze Rezelj, Veronika Rožanec, dr. Alojzij Starc, Jože Škerbec, prof. Neda Vesel; tajnica: Cirila Žužek; knjižničarki: dr. Nataša Krečič in Kristina Pérez.

Dijaki: v 1. letniku 29, v 2. letn. 31, v 3. l. 28, v 4. l. 24, v 5. l. 31, dopisni dijaki, 6; skupno 149 dijakov.

Razredniki: 1. letnika Lojze Rezelj; 2. letnika Albin Magister, 3. letnika: Mirjam Jereb, 4. letnika Franci Markež in 5. letnika Tine Debeljak ml.

Učni predmeti: verouk, slovenščina, temelji vzgoje, svetovni nazori, narodopisje, živa beseda, zgodovina, zemljepis in lepo vedenje.

Srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka v Slovenski vasi v Lanusu

Ravnatelj: Dušan Šušteršič; poučevali so: verouk Marko Cukjati, Ladislav Lenček in Janez Petek, slo-

venščino Dušan Šušteršič in Tone Brulc ter Mirjam Šušterič, nastop — L. Lenček; organizacijsko teorijo D. Šušteršič; zgodovino Tone Gale in dr. Andrej Fink.

Dijakov: 24.

Srednješolski tečaj v Bariločah

Ravnatelj: dr. Vojko Arko; poučevali tudi Lučka Jerman, Marjanka Jerman, Zalka Arnšek in Terezka Žužek.

V višji skupini je bilo 8, v nižji pa 5 dijakov.

Duhovne vaje za žene

Od petka 14. novembra zvečer do nedelje 16. popoldne so bile v Domu duhovnih vaj Marije Pomočnice v San Miguelu duhovne vaje za žene. Udeležilo se jih je 49 žena. Vodil jih je župnik Jože Guštin.

Proslava narodnega praznika

Praznovanje narodnega praznika „29. oktober“ in dneva slovenske zastave je bilo v soboto 25. oktobra 1986 v Slovenski hiši. Ob 19.15 je v cerkvi Marije Pomagaj župnik Jože Škerbec daroval mašo za rajne javne delavce in v pridigi razmišljal o odnosu med vernostjo in narodnostjo. Ko so javni delavci naše organizirane skupnosti posedli okrog okrašenih miz v veliki dvorani, je predsednik pripravljalnega odbora Marjan Loboda, ki je povezoval program, po pozdravu prebral nekaj odstavkov iz resolucije SNO, s katero je pred 20 leti oklical 29. oktober tudi za dan slovenske zastave. Slavnostni govor

je imela dr. Katica Cukjati. Dramatizirano recitacijo Deklamacijo o slovenski zastavi dr. Tineta Debeljaka je v režiji Maksa Borštnika podala skupina deklet in fantov: Vera Beltram, Pavlinka Korošec, Tinka Loboda, Pavla Petek, Angelca Podržaj, Jože Beltram, Sandi Gaser, Ivi Korošec, Ivan Mežnar, Dominik Oblak, Miha Podržaj, Andrej in Marko Rezelj in Tadej Zurb. Nato je sledila slavnostna večerja.

Slovenski narodni praznik so proslavili v Mendozi 9. novembra, v Bariločah pa 16. novembra.

Nekatere prireditve

V nedeljo 26. oktobra je bil zvezni mladinski dan v Slomškovem domu: tekmovanja v odbojki, mladinska maša, skupno kosilo, proti večeru „kulturni spored“ in nazadnje družabni del s plesom. Škoda, da je poleg nekaterih res skrbno pripravljenih točk tudi kaka vaja, ki ne spada zraven, saj nima ne slovenske ne mladinske vsebine in oblike!

8. novembra je šola dr. Gregorija Rožmana v Slovenskem domu v San Martinu postavila na oder mladinsko igro Pavelčkova piščalka v režiji Maksa Borštnika.

9. novembra je na Pristavi predavala dr. Nataša Krečič o prizadevtih in okolju.

V Slovenskem domu v Berazateguiju so tamkajšnji rojaki 9. novembra imeli družinsko nedeljo; po maši je bilo skupno kosilo.

13. novembra je imela Zveza slovenskih mater in žena v Slovenski hiši letni občni zbor.

V Slovenski hiši je bila 15. novembra sklepna seja profsorskega zbora Slovenskega srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka, Počitniški dom dr. Rudolfa Hanželiča je imel letni občni zbor, Slovenska kulturna akcija pa 14. kulturni večer: arh. Marjan Eiletz je govoril o „Dragi '86“, svoje vtise pa sta povedala tudi Ladislav Lenček in Helena Loboda.

Balantičeva šola v San Justu je imela v nedeljo 16. novembra odprtje in blagoslovitev nove knjižnice in sestanek staršev s predavanjem učiteljice Mije Markež — kako preživeti počitniški čas. Popoldne je bila v Našem domu tombolska prireditev.

19. novembra je članicam Lige žena-mati v San Martinu predaval z diapozitivi Franc Hrovat o Čilu.

V soboto 22. novembra je bila sklepna prireditev Srednješolskega tečaja z razdelitvijo spričeval, z zahvalno mašo in nato s prireditvijo v dvorani.

V soboto 29. novembra je bilo sklepno predavanje letošnjega filozofskega ciklusa univ. prof. dr. Milana Komarja pod okriljem SKAS-a in Visokošolskega tečaja.

Na 15. kulturnem večeru SKA je bilo v soboto 29. novembra odprtje umetniške razstave del akad. kiparja Franceta Ahčina.

Na novembrskem sestanku slovenskih duhovnikov je dr. Mirko Gogala govoril o položaju Cerkve v Argentini in po svetu.

Prešernov „Krst pri Savici“

Za praznik Kristusa Kralja in za

30-letnico Slovenskega katoliškega akademskega društva je režiser Nikolaj Jeločnik pripravil Prešernovo pesnitev Krst pri Savici ob 150-letnici njenega prvega natisa. Delo je Jeločnik zasnoval kot romantično pesnitev za igralce, soliste in govorni zbor, v slogu dramskega oratorija. Za spremno glasbo je izbral Mahlerjevo 2. simfonijo „Vstajenje“. Bogomilo je oblikovala Klavdija Malovrh, Črtomira Jože Korošec, duhovna Marjan Loboda ml., ribiča Franci Šturm. Kot solisti so nastopili Andrejka Vombegar, Francka Klanjšček Koroščeva, Tone Rode, Štefan Godec in Jože Oblak, zbor pa so sestavljali Marija Avguštin, Monika Bukovec, Gabrijela Čamernik, Marta Klemenc, Helena Loboda, Nevenka Magister, Alenka Smole, Anka Urbančič, Pavlinka Voršič, Marija Zorc, Helena Žužek in Peter Berlot. Scenograf in kostumograf je bil Tjaša Eiletz, pomočnik režiserja Frido Beznik, osvetljavo sta ravnala Bogdan Magister in Frido Beznik, zvok Tone Oblak ml., posebne učinke Damjan Eiletz, maskiral je Maks Borštnik, les za podaljšanje odra pa je posodil Tone Oblak.

Premiera je bila v Slovenski hiši v soboto 22. novembra. Govornica pri tej slavnostni predstavi jubileja SKAD-a je bila prejšnja predsednica Vera Breznikar.

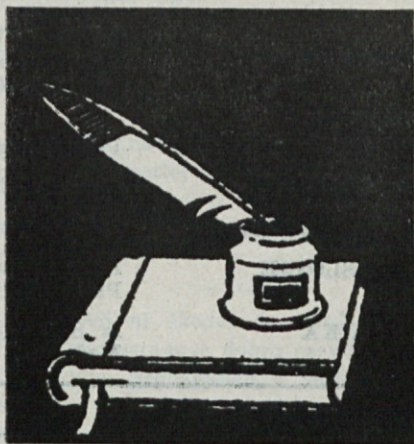
Na praznik Kristusa Kralja, 23. novembra, je bila najprej v cerkvi Marije Pomagaj maša za raj. škofa dr. Gregorija Rožmana. Z delegatom dr. Alojzijem Starcem sta somaševala Anton Bidovec in France Cukjati. Pri maši je pel mladinski zbor

iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana. Po maši je bila v veliki dvorani ponovitev odrske uprizoritve Krsta pri Savici. Žlahtna prešernova pesnitev v dognani interpretaciji je bila posrečena izbira za počastitev jubileja njenega izida, za počastitev jubileja visokošolskega društva in za praznik Kristusa Kralja.

.....

Posvetitev nove župnijske cerkve na Škofljici

12. oktobra je nadškof Šuštar posvetil novo župnijsko cerkev na Škofljici, posvečeno sv. Cirilu in Metodu. Župnija je stara 10 let. Nacrte za cerkev in celoten pastoralni ter bivanjski center je naredil brat župnika Petra Kvaternika, dipl. inž. arh. France Kvaternik. Gradnjo so podprli domači farani in dobrotniki iz domovine in tujine, zlasti stolna župnija v švicarskem Sank Gallenu. Posvetitev je bila izredno slovesna in ob veliki udeležbi vernikov.

KJE JE KAJ

LETO 54

JANUAR 1987

UVODNIK

Katoliški shod za našo rast (Alojzij Starc) 1

OB NOVEM LETU

Pismo na južno poloblo za božič (Vladimir Kos) 2
Praznik Boga med nami (Alojzij Šuštar, nadškof) 4
Pastirček z vrčem (Jože Krivec) 5
In življenje teče naprej... (Franc Pernišek) 11

ŠKOF LENIČ

Ob 75-letnici škofa dr. Stanislava Leniča (Alojzij Šuštar, nadškof) 13

NAŠA VPRAŠANJA

Peti: da ali ne? (Julij Savelli) 15
Iz Medjugorja in zastraševanja (B. Fink) .. 20
Čestitke ob jubileju ge. Pavle Zupan (Anica Šemrov) 27
Po bogati žetvi učiteljice Zdenke Janove (Anica Šemrov) 28
Lazaristi 30 let v Slovenski vasi (Ladislav Lenček) 31
Iz knjige Vinka Beličiča Pred pragom 42
Slovenske sobotne šole v Argentini v šolskem letu 1986 (Franc Vitrih) 59

SODOBNA VPRAŠANJA

Prisluhni glasu iz Černobyla! (FG) 24

LIK BARAGE

Duh Velikih jezer (Alojz Rebula) 35

MATI TEREZIJA

Mati Terezija in družina (Lush Gjergji) .. 47

LEPOSLOVJE

Zvrhano prgišče (Tine Debeljak ml.) 50
Premakljivi svečnik (Lojze Kozar) 51

KRONIKA

Iz Slovenije 57
Med nami v Argentini 59

AÑO 54

ENERO 1987

MALO ZA ŠALO . . .

„Prosim, ali imate vžigalico?“

„Žal ne. Imam pa vžigalnik.“

„Hvala! Tako redkih zob pa spet nimam.“

— — —

„Ali si bil pri zdravniku?“

„Bil.“

„In kaj ti je rekel?“

„Rekel je, da s to boleznijo dočakam tudi sto let.“

Potem pa dobro pazi, da ne boš ozdravil.“

— — —

„Doktor,“ reče obiskovalec psihiatru, „ženo mi je svetovala, naj vas prosim za nasvet. Ne vem pa, zakaj — sem srečno poročen, imam dobre otroke, lepo službo, visoke dohodke, poštene prijatelje, nobenih posebnih skrbi...“

„Hm,“ reče psihiater zamišljeno in vzame beležnico, „koliko časa se pa že tako počutite?“

— — —

„Kje se dobiva?“

„V sredo ob pol sedmih pred pošto.“

„In kdaj boš ti prišel?“

— — —

„Zdaj bom pa napisal šefu vse, kar mislim o njem.“

„Zakaj mu pa kar ne poveš?“

„Kako naj mu anonimno povem?“

— — —

Mož uči ženo šofirati.

„Torej pomni: ko je semafor rdeč, se ustavi; ko je rumen, se pripravi, da boš peljala naprej; ko bo zelen, pojdi naprej; in ko bom jaz postal bel, pritisni na zavore!“

Uvoženo iz Slovenije

Družbene spremembe je mogoče doseči samo z oboroženo revolucijo.

— Karl Marx, l. r.

— — —

Zakaj se ljudje razburjajo nad draginjo, saj so oni zgoraj vendar naraščanje cen obsodili?

Imamo vedno večje samoupravne pravice in vedno manjše osebne dohodke.

— — —

Kapitalizem je v krizi. Ne more več kreditirati socializma.

— — —

Politika je pred športom. Tu se ne menja niti ekipa, ki ne zmaguje.

— — —

Nizek standard je oče visokih parol.

— — —

Čeprav obstaja samo en kandidat, je še vedno možno glasovati za napačnega.

— — —

Tako vneto smo mahali z baklo napredka, da nam je ugasnila.

— — —

Od navdušenja so ga nosili na rokah, potlej jih je pa zajahal.

— — —

Težave so za nami — pred nami tudi.

— — —

Ali ni škoda, da imajo vse denarne ustanove dobro razvito in razvejano propagando o veliki prednosti dinarskega varčevanja, ljudem pa gre pri tem na krmežljav nasmeih...?

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga konzorcij (Slovensko dušno pastirstvo); urejuje uredniški odbor (Jože Škerbec) — Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Tiska VILKO s. r. l., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

POVEPJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1987. A 42, drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena (dr. Luis Starc); director: José Škerbec - Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. - Registro Nac. de la Prop. Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "V i l k o" S. R. L., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.